

**Drávamenti Körzeti Általános
Iskola
Lakócsai Tagiskolája**

H Á Z I R E N D

2018

Tartalom

1. BEVEZETÉS	3
1.1 A Házi rend célja, feladata	3
1.2 A Házi rend időbeli és térbeli hatálya	3
1.3 A működés rendje.....	3
1.3.1 Tanítási rend.....	3
1.3.2 Az egyéb foglalkozások rendje	4
1.3.3 Tanterem használatának szabályai	4
2. A TANULÓK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI	5
2.1 A tanulók jogai	5
2.1.1 A tanulók észrevételezési, javaslattételi és véleménynyilvánítási jogának gyakorlása	6
2.1.2 A tanuló és a kiskorú tanuló szülője tájékoztatásának egyes szabályai	6
2.2 A tanulók kötelességei	6
2.2.1 Tanulói felelősökkel kapcsolatos szabályok	7
3. A TANULÓKKAL ÖSSZEFÜGGŐ SZABÁLYOK	7
3.1 Az iskola biztonságos működése érdekében meghatározott szabályok	7
3.2 Védő, óvó intézkedések.....	8
3.3 Pedagógiai programhoz kapcsolódó iskolán kívüli rendezvények.....	8
3.4 Térítési díjakkal kapcsolatos szabályozás	9
3.5 A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai	9
3.6 Tantárgyválasztás	10
3.7 A tanuló távolmaradásának, mulasztásának, késésének igazolására vonatkozó előírások	10
3.8 A diákkörök működésének szabályai	11
3.9 A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	12
3.10 A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei.....	12
3.11 Az iskolai tanuláshoz nem szükséges dolgok behozatala az iskolába.....	13
3.12 Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje	13
3.13 Az osztályozó vizsgára jelentkezés módja, határideje, tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei	14
4. AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA TANTÁRGYANKÉNTI ÉS ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI.....	14
4.1 Követelmények 1. évfolyam.....	14
4.2 Követelmények 2. évfolyam.....	15
4.3 Követelmények 3. évfolyam.....	17
4.4 Követelmények 4. évfolyam.....	18
4.5 Követelmények 5. évfolyam.....	21
4.6 Követelmények 6. évfolyam.....	26
4.7 Követelmények 7. évfolyam.....	33
4.8 Követelmények 8. évfolyam.....	42
5. MELLÉKLETEK	50
1. SZ. MELLÉKLET Iskolai védő, óvó előírások	50
2. SZ. MELLÉKLET Az iskolához tartozó létesítmények, helyiségek és eszközök használati rendje	52

1. BEVEZETÉS

1.1 A Házirend célja, feladata

A házirend az iskola önálló belső jogforrása. A pedagógiai programmal és a szervezeti és működési szabállyal, valamint a fenntartó döntéseivel együtt meghatározza az intézmény belső működését.

Az iskola házirendje állapítja meg a jogszabályokban meghatározott tanulói jogok gyakorlásának és – a tanulmányi kötelezettségek teljesítésén kívül – a kötelezettségek végrehajtásának módját, továbbá az iskola által elvárt viselkedés szabályait.

1.2 A Házirend időbeli és térbeli hatálya

A házirend betartása kötelező minden, az iskolával jogviszonyban álló tanulóra, pedagógusra és alkalmazottra. Előírásai értelemszerűen alkalmazandók a szülőkre (gondviselőkre), akik a tanulók törvényes képviselőiként gyakorolnak jogokat, illetve teljesítenek kötelezettségeket, és az iskolát felkereső, az iskolával jogviszonyban nem állókra is.

1.3 A működés rendje:

1.3.1 Tanítási rend:

1. óra	7.45 – 8.30
szünet	8.30 – 8.45
2. óra	8.45 – 9.30
szünet	9.30 – 9.45
3. óra	9.45 – 10.30
szünet	10.30 – 10.40
4. óra	10.40 – 11.25
szünet	11.25 – 11.30
5. óra	11.30 – 12.15
szünet	12.15 – 12.20
6. óra	12.20 – 13.05

1. A tanulók az első óra előtt és az óraközi szünetekben a zsibongóban tartózkodnak, jó idő esetén az iskola udvarán.
2. A tanuló tanítási idő alatt az iskola épületét csak a szülő személyes vagy írásbeli kérésére az osztályfőnöke (távolléte esetén a tagintézmény vezető) vagy a részére órát tartó szaktanár írásos engedélyével hagyhatja el. Rendkívüli esetben – szülői kérés hiányában – az iskolából való távozásra a tagintézmény vezető adhat engedélyt.
3. Tanítási napokon a hivatalos ügyek intézése az iskolatitkári irodában történik 8.00 óra és 12 óra között.

4. Az iskola a tanítási szünetekben a hivatalos ügyek intézésére külön ügyeleti rend szerint tart nyitva. Az ügyeleti rendet az iskola tagintézmény vezetője határozza meg, és azt a szünet megkezdése előtt a szülők, a tanulók és a nevelők tudomására hozza.
5. A főétkezésre az utolsó tanítási óra után kerül sor.
6. A tanulók az iskola létesítményeit, helyiségeit csak valamelyik nevelő felügyeletével használhatják. Ez alól felmentést csak az iskola vezetője adhat.
7. Az iskola épületében az iskolai dolgozókon és a tanulókon kívül csak valamely hivatalos ügyet intéző személyek tartózkodhatnak, illetve azok, akik erre az iskola vezetőjétől engedélyt kaptak.

1.3.2 Az egyéb foglalkozások rendje

- Az egyéb foglalkozásokon való tanulói részvétel – a szakszolgálatok szakvéleményében és szakértői véleményében előírt fejlesztő foglalkozások kivételével – önkéntes. Az egyéb foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól.
- Az a tanuló, aki a szakszolgálatok szakvéleményében vagy szakértői véleményében foglaltak szerint fejlesztő foglalkozáson való részvételre kötelezett, e foglalkozásokról történő távolmaradását igazolnia kell. A mulasztás a kötelező tanórai foglalkozásokkal esik azonos megítélés alá.
- Az iskolában tanítási idő után – az intézményvezetővel való egyeztetést követően, beleegyezésével – iskolai rendezvényeket, programokat lehet szervezni. Ennek feltétele, hogy a rendezvény 18 óráig befejeződjön, valamint hogy a tanulókra pedagógus felügyeljen.
- Az egyes egyéb foglalkozások előkészítésében, lebonyolításában, lezárásában a rendezvény megszervezéséért felelős tanulóközösség tagjainak közre kell működniük. Az osztályterekben tartott osztályrendezvények után a tantermet rendben kell elhagyni.
- Az egyéb foglalkozások – napközi, tanulószoba, tehetséggondozó és felzárkóztató stb. foglalkozások – rendjét a 2. sz. melléklet tartalmazza.

1.3.3 Tantermek használatának szabályai

- Minden tanuló köteles a villamos energiával, az ivóvízzel takarékoskodni, az intézmény berendezéseire, használati tárgyaira vigyázni, azok épségének megőrzésére társait is figyelmeztetni.
- Az iskola épületében, a tornaterem öltözőiben tilos balesetveszélyesen közlekedni, labdázni, saját és mások testi épségét veszélyeztető tevékenységet folytatni.
- Az iskola területén tilos a kerékpározás! (Kivétel ilyen jellegű programok esetén nevelő felügyeletével.)
- Becsengetés után a tanulók fegyelmezetten várják a pedagógust az órarend szerint kijelölt tantermek előtt. A tantermekbe csak a pedagógus engedélyével lehet belépni.
- Kicsengetés után az óráközi szünetekben a tantermek ajtaját zárva kell tartani.
- A tanteremben tartott utolsó tanítási óra után – a pedagógus felügyeletével – a tanulók a székeket a padokra felteszik, a szemetet a padokból kiszedik. A **pedagógus** feladata figyelni arra, hogy a tantermet **a tanulók** rendben hagyják el.
- Az iskola oktatási helyiségeit az órák közötti szünetekben és a tanítás befejezését követő időszakban zárva kell tartani. A helyiségekből való távozáskor gondoskodni kell az ablakok bezárásáról. Az évközi tanítási szünetekben és a nyári szünet ideje alatt a diákok csak az ügyeleti napokon tartózkodhatnak az iskola épületében. Ettől eltérni csak az intézményvezető előzetes írásbeli engedélyével lehet.

- Az iskola felszereléseit, eszközeit az iskolából kivinni tilos. Kivételes esetben kivihetők, de csak a tagintézmény vezető írásos engedélyével, amelynek egy példánya – szállító jegyként – a kölcsönvevőnél marad, egy példánya pedig a tagintézmény vezetőnél.
- Az iskola területén idegen – személy – és vagyoni védelmi okok miatt – csak engedéllyel tartózkodhat.
- Az iskolához kapcsolódó területek használatának rendjét a 3. számú melléklet tartalmazza.

2. A TANULÓK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

2.1 A tanulók jogai

- A köznevelés ágazati kerettörvénye és a végrehajtására kiadott rendeletek részletesen tartalmazzák a tanulók jogait és kötelességeit.
- A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait a beíratás napjától kezdve gyakorolja. A szociális támogatáshoz való, a különböző részvételi és választási jogok, továbbá az iskolai munkamegosztásban intézményesített együttműködési jogosultságok a tanuló által megkezdett első tanév kezdetétől, a létesítményhasználat, az iskolai rendezvényekre vonatkozó előírások azonban már a beíratást követően megilletik a tanulót.
- Az iskola minden tanulója jogosult a tanulók felkészítését szolgáló helyiségeknek és felszereléseinek használatára tanítási időben, tanórán kívüli foglalkozások során az iskola nyitva tartási ideje alatt. Munkaszüneti napokon való vagy az oktatási időn kívüli használathoz az intézményvezető előzetes írásbeli engedélye szükséges. A helyiségeket és létesítményeket a tanulók csak pedagógus felügyelete mellett vehetik igénybe. A helyiségek használata során minden esetben be kell tartani a munka- és tűzvédelmi, energiatakarékosági és vagyoni védelmi előírásokat.
- Az iskolai foglalkozás keretében a tanuló által készített dolgok tulajdonjoga a tanulót illeti meg, ha a dolgot az általa hozott anyagból készíti el. Ez esetben a tanuló tulajdonjogát – írásos megállapodás alapján – átruházhatja az iskolára. A tanulói jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítése során a tanuló által iskolai anyagból készített dolgok tulajdonjoga az iskolát illeti meg. A kiskorú tanuló szülője – a 14. életévét betöltött tanuló esetén a tanulóval egyetértésben – megállapodhat az intézményvezetővel abban, hogy a tanuló az általa készített dolog tulajdonjogát az intézménytől adásvétel útján megszerzi. Ez esetben a vételárat az anyagköltség és a befektetett munka arányában kell megállapítani. Ha tanuló által előállított intézményi tulajdonban lévő dolgot az intézmény bérletbe adja vagy – az adásvétel kivételével – gyümölcsözteti (hasznait szedi) a bevétel 20 %-a illeti meg a tanulót. Ha a dolgot az intézmény értékesíti, a tanulót a bevételből származó nyereség tekintetében a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott díjazás illeti meg.

2.1.1 A tanulók észrevételezési, javaslattevési és véleménynyilvánítási jogának gyakorlása

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül, vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatójához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy a szülői szervezet képviselőjéhez fordulhatnak.

A tanulói véleménynyilvánítás jogának gyakorlását segítő fórumok és eljárások az iskolában különösképpen a következők:

- szervezett és rendszeres belső közvélemény-kutatás,
- véleményező gyűjtőláda,
- rendszeres diákönkormányzati értékelés,

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőivel vagy a szülői munkaközösség vezetőjével. Javaslataikra tizenöt napon belül érdemi választ kell kapniuk.

2.1.2 A tanuló és a kiskorú tanuló szülője tájékoztatásának egyes szabályai

- A tanulókat az iskola igazgatója az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális tudnivalókról az iskolai diákönkormányzat vezetőségi ülésén legalább évente két alkalommal, a hirdetőtáblán keresztül folyamatosan tájékoztatja. Az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon folyamatosan tájékoztatják a tanulókat.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a nevelők szóban és a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvön) keresztül írásban tájékoztatják. Amennyiben a tanuló tájékoztató füzet (ellenőrző könyve) a pedagógus számára rendszeresen nem elérhető, a szülő irányába kötelező tájékoztatás tértivevényes küldeményben vagy más az igazgató által elrendelt formában történik.
- A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója a szülői szervezet vezetőségének ülésén minden tanév elején szóban illetve a bejárat mellett elhelyezett hirdetőtáblán keresztül folyamatosan írásban tájékoztatja. Az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein a szülőket szóban tájékoztatják.
- A szülők és a tanulók saját jogaik érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz vagy a szülői szervezethez fordulhatnak.

2.2 A tanulók kötelességei

A tanuló kötelessége, hogy a pedagógus felügyelete mellett részt vegyen az iskolai közösségi élet szervezésével kapcsolatos feladatok ellátásában. Ilyen feladatnak minősül a saját környezetének és a foglalkozási helyeknek a rendben tartása, foglalkozások, rendezvények, tanítási órák előkészítése.

A tanuló kötelessége, hogy az iskolai ünnepélyeken, rendezvényeken – az előre megbeszéltek szerinti – ünnepélyes, megfelelő ruhában jelenjen meg.

2.2.1 Tanulói felelősökkel kapcsolatos szabályok

Az iskolában az alábbi tanulói felelősök működnek:
osztályonként egy hetes

A heteseket az osztályfőnökök jelölik ki.

A hetesek feladata:

- minden tanítási óra előtt számba veszik a hiányzó tanulókat, és a hiányzásról jelentést tesznek az órát tartó pedagógusnak;
- ha a pedagógus nem jelenik meg az órán a becsöngetés után maximum öt perccel, jelentik a tanári szobában;

- gondoskodnak a tábla tisztaságáról, a megfelelő krétamennyiségről, a tanterem szellőztetéséről és tisztaságáról. Amennyiben a tanterem berendezési tárgyaiban rongálásra utaló jeleket észlelnek, jelentik az órát tartó pedagógusnak, a folyósói ügyeletet teljesítő pedagógusnak vagy az iskolavezetésnek.

A hetesek munkáját az osztályfőnökök értékelik, a jó munkát jutalmazzák, a hanyag ellátást büntetik.

3. A TANULÓKKAL ÖSSZEFÜGGŐ SZABÁLYOK

3.1 Az iskola biztonságos működése érdekében meghatározott szabályok

- Az iskola nem vállal kártérítési felelősséget a tanulónak a tanulói jogviszonyból fakadó kötelezettségeinek teljesítéséhez, illetve jogai gyakorlásához nem szükséges vagyontárgyaiban bekövetkezett értékvesztésekért, kivéve ha azt a tanuló az iskolába érkezéskor az osztályfőnökének vagy az intézményvezető által kijelölt pedagógusnak megőrzésre leadja. A megőrzési idő alatt az iskola a tárgy felügyeletét és megőrzését vállalja (ingyenes letét).
- Az iskolába tilos behozni minden olyan eszközt, amely a tanóra és a foglalkozások rendjének jelentős megzavarására, személyhez fűződő jog megsértésére kifejezetten és célzottan alkalmas, a többi tanulót tankötelemének teljesítésében akadályozza vagy ártalmas az egészségre és a testi épségre. Amennyiben ilyen tárgy birtoklására fény derül, a tanuló köteles azt jelenteni, illetve átadni a pedagógusnak, aki az elvett dolgot jól zárható szekrénybe helyezi el, és haladéktalanul értesíti arról a tanuló szülőjét annak közlésével, hogy az elvett tárgyat mikor veheti át. E cselekmény fegyelmező vagy fegyelmi intézkedést von maga után.
- Az iskola területén és az iskola által szervezett rendezvényeken a tanulónak dohányozni, szeszes italt fogyasztani tilos.
- Tanítási órákon és iskolai rendezvények alatt mobiltelefon, tablet, MP3-, MP4-lejátszó és bármilyen hordozható digitális lejátszó vagy más, a tanítás-tanulás jelentős megzavarására alkalmas eszköz használata tilos.
- Tilos az iskolába a következő tárgyak bevitele: bármilyen fegyvernek minősülő tárgy, szűrő- és vágóeszközök, gyufa, napraforgómag, kártya, dohány, szeszes ital, gyúlékony vegyszer, robbanószerek, illetve minden olyan dolog, amelyre a nevelő felhívja a figyelmet!
- Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a nevelési-oktatási intézménynek jogellenesen kárt okoz, a Ptk. szabályai szerint kell helytállnia.

A kártérítés mértéke nem haladhatja meg

- a. gondatlan károkozás esetén a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) - a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított - egyhavi összegének ötven százalékát,
- b. ha a tanuló cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, szándékos károkozás esetén az okozott kár, legfeljebb azonban a kötelező legkisebb munkabér - a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított - öthavi összegét.

3.2 Védő, óvó intézkedések

- Tanulóink minden tanév elején tűz- és balesetvédelmi oktatásban részesülnek, amelynek során fel kell hívni a figyelmüket a veszélyforrások elkerülésére. Ennek megtörténtét az osztályfőnökök a naplóban rögzítik. Ezenkívül kémia, számítástechnika, technika, testnevelés tantárgyakból balesetvédelmi oktatásban részesülnek, amelyet a tanulók aláírásukkal igazolnak. Egyéb rendkívüli események esetén szükséges teendőket a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza.
- A pedagógusok a védő, óvó előírások figyelembevételével vihetik be az iskolai foglalkozásokra az általuk készített, használt pedagógiai eszközöket.
- A tanulók igényei alapján az iskola igazgatójával történt előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (például sportlétesítmények, számítógépek) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják. Tanításon kívül az iskola létesítményeit a szervezeti és működési szabályzatban leírtaknak megfelelően használhatják a tanulók, amelynek betartása minden diák számára kötelező.
- Azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket – a szervezeti működési szabályzat előírásainak megfelelően, összhangban az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarenddel – a tanulóknak az iskolában való tartózkodás során meg kell tartaniuk, a házirend 1. sz. melléklete tartalmazza.
- Az óvó, védő előírásokat az iskola pedagógiai programjában foglalt teljes körű egészségfejlesztési programban szereplő tartalmi követelményekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni.

3.3 Pedagógiai programhoz kapcsolódó iskolán kívüli rendezvények

- A tanulmányi kirándulásokon, amelyeket az iskola a pedagógiai programjában előírtak alapján szervez, az iskola minden tanulójának részt kell vennie. Indokolt esetben a szülők kérésére (pl. egészségügyi ok) az osztályfőnök adhat felmentést a részvételi kötelezettség alól. A felmentés megadásáról a szülőt értesíteni kell.
- Osztálykirándulások az iskola éves munkatervében rögzített időpontokban lehetnek, ha az osztály tanulóinak szülei vállalják a kirándulás költségeit. A kirándulást az igazgató engedélyezi.
- A kirándulócsoporthoz a gyülekezési helytől a visszaérkezés helyéig a kísérő tanár felügyelete alatt áll. A csoport tagjai együtt utaznak, túráznak, megnézik a nevezetességeket. A csoportból eltávozni csak akkor lehet, ha a kísérő tanár megengedi.
- Minden rendkívüli eseményt (baleset, tűz, hiányzás) azonnal jelenteni kell a kirándulást vezető tanárnak.

3.4 Térítési díjakkal kapcsolatos szabályozás

Az oktatással összefüggő térítési díjak mértékéről és az esetleges kedvezményekről tanévenként – a fenntartóval való egyeztetést követően – az iskola tagintézmény vezetője dönt. A döntés előtt az tagintézmény vezető kikéri a nevelőtestület és a szülői munkaközösség véleményét.

A térítési díjakat minden hó 10. napjáig előre kell befizetni az iskolatitkárnál.

Az étkezési térítési díjak megfizetésének egyes szabályai

Az étkezési térítési díjakat havonta előre/utólag, minden hó 10. napjáig kell az iskolatitkárnál befizetni.

Adott napra megrendelt étkezési térítési díj csak abban az esetben nem kerül elszámolásra, ha az étkezést a tanuló vagy szülője legalább egy nappal előre a napközis nevelőnél lemondja.

3.5 A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai

- Az iskolai tankönyvellátás legfontosabb feladatai: a tankönyv beszerzése és a tanulókhöz történő eljuttatása.
- Az iskola a tankönyvellátás feladatait olyan formában végzi, hogy a Könyvtárellátó Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: KELLO) a tankönyvek forgalmazására vonatkozóan szerződést köt, és az intézmény a tankönyveket a tankönyvforgalmazótól átveszi.
- Az iskola tankönyvellátással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáért az intézményvezető a felelős. Az intézményvezető elkészíti a következő tanév tankönyvellátásának rendjét, amelyben kijelöli a tankönyvrendelésben közreműködő tankönyvfelelőst. A feladatellátásban való közreműködés nevezettnek nem munkaköri feladata. Díjazása a KELLO-val kötött szerződésből következik. A tankönyvellátás rendjében tanévente az alábbi területekre tér ki:
- Az ingyenes tankönyvellátásra jogosultak köre a 1265/2017.(V.29) Kormányrendelet alapján 1-8 osztályig minden tanulóra kiterjed. Az ingyenes tankönyvek tartós tankönyveknek minősülnek.
- A tankönyvellátással összefüggő feladatok, határidők.
- A tankönyvellátásban közreműködők feladatai: tagintézmény vezető, tankönyvfelelős, munkaközösség-vezetők, osztályfőnökök, szaktanárok.
- A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.
- A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.
- Az iskola tagintézmény vezetője a tankönyvrendelés lezárását követően tájékoztatja a fenntartót, aki az ellenőrzés után azt jóváhagyja, így válik véglegessé a tankönyvrendelés.
- Az ingyenes tankönyvek az iskola könyvtári állományába kerülnek. Bevételezéséről az iskola tagintézmény vezetője gondoskodik.
- Az iskolai tankönyvkölcsönzés során biztosítani kell, hogy a kölcsönzést igénybe venni kívánó tanulók egyenlő eséllyel jussanak hozzá a tankönyvekhez. Ha a tankönyv kölcsönzése során a könyv a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül, a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a nagykorú tanuló, illetve a kiskorú tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Nem kell megtéríteni a rendeltetésszerű használatból származó értékcsökkenést (amortizáció). A tankönyv elvesztése esetén a tanuló, illetve szülője köteles a tankönyv beszerzési árát megtéríteni. A tanulónak felróható ok miatt megrongálódott tankönyvet a tanuló/szülő köteles másik tankönyv beszerzésével megtéríteni, illetve a tankönyv értékét megfizetni.

3.6 Tantárgyválasztás

- Az iskola igazgatója minden tanév áprilisában az osztályfőnökök közreműködésével szülői értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról, az azt tanító nevelőkről.

- A tizennegyedik életévét be nem töltött tanuló esetén szülője, a tizennegyedik életévét betöltött tanuló esetén a szülő és a tanuló közösen minden év május 20-ig írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az osztályfőnöknek. A tanuló szülője eddig az időpontig jelzi, hogy a következő tanévtől az egyházi jogi személy által megszervezett hit- és erkölcstan vagy a kötelező etika órán kíván részt venni a vonatkozó jogszabályok szerint. A tanuló, illetve a szülő az adott tanév kezdetéig az tagintézmény vezető engedélyével írásban módosíthatja a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését.
- A vonatkozó jogszabályok szerint a történelmi egyházakkal egyeztetve biztosított tanulóink számára a hitoktatás.

3.7 A tanuló távolmaradásának, mulasztásának, késésének igazolására vonatkozó előírások

- A tanuló hiányzását, illetve késését a tanítási órákról, valamint az egyéb foglalkozásokról igazolni kell.
- A szülő egy tanév folyamán gyermekének három nap hiányzását igazolhatja. Ennél hosszabb időtartamú hiányzásra engedélyt – indokolt esetben – az iskola tagintézmény vezetője adhat.
- A mulasztó tanuló iskolába jövetelének első napján, de legkésőbb – az előbb megjelölt időponttól számított – tíz tanítási napon belül igazolhatja mulasztását. Mulasztás esetén az igazolást az osztályfőnöknek kell bemutatni. A tanuló órái, egyéb foglalkozásai igazolatlanok minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását. Utólagos igazolás nem fogadható el.

A tanuló mulasztása igazolt, ha

- távolmaradását naplószámmal ellátott orvosi igazolással vagy kórházi zárójelentéssel igazolja;
  - hatósági intézkedésre, állampolgári kötelezettségeinek teljesítésére maradt távol és ezt igazolja;
  - előzetesen engedélyt kapott a távolmaradásra az osztályfőnöktől vagy az intézményvezetőtől.
- A várható távolmaradásra való kikérőket (sportegyesület, külföldi utazás stb.) függetlenül az utazás időtartamától az osztályfőnöknek kell bemutatni annak megkezdése előtt legalább három nappal.
- Ha a tanuló az óra, egyéb foglalkozás megkezdése után érkezik, későnek számít. Amennyiben a tanuló elkésik a tanítási óráról, egyéb foglalkozásról, akkor az órát, foglalkozást tartó nevelő a késés tényét, idejét, valamint azt, hogy az igazoltnak vagy igazolatlanok minősül, az osztálynaplóba vagy az egyéb foglalkozási naplóba bejegyzi. Több igazolatlan késés esetén a késések idejét össze kell adni, és amennyiben az eléri a tanóra, egyéb foglalkozás teljes időtartamának megfelelő számú percet, egy tanítási óráról, egyéb foglalkozásról történő igazolatlan hiányzásnak minősül.
  - Az iskola által szervezett, kötelező és szabadon választható iskolán kívüli rendezvényeken, programokon a tanulóknak a kulturált viselkedés általános szabályai szerint kell részt venniük. A nevelőkkel megbeszélte szabályokat a részt vevő diákoknak kötelező betartaniuk, annak elmulasztása vagy megszegése esetén a kötelezőszegő tanuló fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető, valamint a programból kizárható. Valamennyi tanulóra nézve elvárt, hogy az iskolán kívüli rendezvényeken fogadjon szót az őt kísérő felnőtteknek, tartsa be a közlekedési szabályokat, alkalomhoz és helyhez illő ruházatot és felszerelést használjon, felszerelését, ruházatát tartsa rendben.
  - A mulasztásokra vonatkozó szabályok azokra az iskolai szervezésű rendezvényekre is vonatkoznak, amelyeken a tanulók részvétele kötelező.
  - Az iskola értesíti a szülőt, ha a tanköteles tanuló első alkalommal igazolatlanul hiányzott.
  - Az értesítésben felhívja a szülő figyelmét az ismételt igazolatlan hiányzás következményeire.

- Az iskola értesíti az illetékes gyámhatóságot, ha a tanuló igazolatlan hiányzása a tíz órát eléri, valamint a gyermekjóléti szolgálat is értesítést kap.
- Ha tanköteles tanuló hiányzása eléri a 30 órát, akkor az iskola a szülő mellett értesíti az általános szabálysértési hatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. A tanuló ellen ebben az esetben szabálysértési eljárás indul. Amennyiben a tanköteles tanuló igazolatlan hiányzása eléri az 50 órát, akkor az iskola az illetékes gyámhatóságot értesíti.
- Az igazolt és az igazolatlan hiányzások összesített óraszámára vonatkozóan a következő szabályok érvényesek:
  - ha egy tanévben meghaladják a 250 órát,
  - egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékát,
  - és emiatt a tanuló teljesítménye év közben nem volt osztályozható, akkor a tanítási év végén a tanuló nem minősíthető, és a vonatkozó jogszabályok alapján a nevelőtestület dönt osztályozóvizsgára vagy évisméltásra való utasításáról.

3.8 A diákkörök működésének szabályai

- Az iskolában a tanulók igényeinek, érdeklődésének kielégítésére diákkörök működnek. A diákkör lehet: szakkör, érdeklődési kör, énekkar, művészeti csoport.
- Intézményi sajátosságoknak megfelelően bővíthető!
- A diákkörök létrehozására javaslatot tehet az iskola igazgatójának az adott tanévet megelőző tanév végéig bármely tanuló, szülő, nevelő, illetve a diákönkormányzat, a szülői szervezet iskolai vezetősége. A javasolt diákkör létrehozásáról minden tanév elején – az adott lehetőségek figyelembevételével – az éves munkaterv elfogadása és a tantárgyfelosztás jóváhagyása alapján a nevelőtestület dönt.
- Az egyes diákköri foglalkozások idejéről, helyéről és a foglalkozást tartó pedagógus nevééről az iskola hirdetőtábláján és a tanáriban kell az érdeklődőket tájékoztatni.
- Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, a tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje, az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje:
- Az iskolában az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv tantárgyi programjainak kimeneti elvárásaiként meghatározott továbbhaladási feltételek alkotják.
- A tanulmányok alatti vizsgák (javítóvizsga, osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga) tervezett időpontjait, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét az iskola tagintézmény vezetője határozza meg a jogszabály adta keretek között, az intézmény munkatervében rögzítettek alapján – összhangban a többi iskolai szabályozó norma előírásaival – , a tanulói tájékoztatás fórumain és az osztályfőnökök útján a tanulók és szüleik tudomására hozza a vizsga lebonyolítását megelőzően negyven nappal.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzatainak megállapításához a törvény által felsorolt esetekben, vagy ha a tanórai foglalkozások alól felmentették (magántanuló).

3.9 A tanulók jutalmazásának elvei és formái

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, az iskola., illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport- és kulturális versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

- Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicsérek adhatók: szaktanári, napközis nevelői, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén szaktárgyi teljesítményükért, példamutató magatartásukért, kiemelkedő szorgalmukért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.
- Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el, oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen vehet át.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
- Az igazgatói és a nevelőtestületi dicséretet nyilvánosságra kell hozni. Ez történhet az iskolai hirdetőtáblán, az iskola honlapján, osztályfőnöki órán, tanévzáró ünnepélyen, illetve nevelőtestületi értekezleten. A dicséretről és a kihirdetés módjáról a szülőt értesíteni kell.

3.10 A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulói jogviszonyából fakadó lényeges kötelezettségeit – a tanulmányok teljesítését ide nem értve – folyamatosan nem teljesíti vagy a házirend előírásait megszegi, fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.

A fegyelmező intézkedések formái:

- nevelői (osztálytanítói) figyelmeztetés, intés, megrovás;
- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás;
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás;
- nevelőtestületi figyelmeztetés.

Az iskolai fegyelmi intézkedések kiszabásánál a tett-arányos büntetés, a fokozatosság elve és a nevelő célzat érvényesül.

A tanuló súlyos köteleességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, s a tanulót legalább az osztályfőnöki megrovás büntetésben kell részesíteni.

Súlyos köteleességszegésnek minősülnek különösen az alábbi esetek:

- durva verbális agresszió;
- a másik tanuló megverése, egyéb testi és lelki bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszes ital) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos és súlyos gondatlansággal elkövetett károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése.

3.11 Az iskolai tanuláshoz nem szükséges dolgok behozatala az iskolába

- A tanulók az iskolába a tanuláshoz szükséges eszközökön, felszerelésen túl más dolgokat csak akkor hozhatnak magukkal, ha azt előre valamelyik nevelővel megbeszélik, vagy a tanítás kezdetén az órát tartó nevelőnek bejelentik, illetve megőrzésre az osztályfőnöküknek átadják. Az órát tartó nevelő utasítására a tanulók a tanuláshoz nem szükséges dolgot kötelesek leadni az iskolatitkári irodán megőrzésre.

- Nagyobb értékű tárgyat (ékszert, mobiltelefont, értékes órát stb.) valamint nagyobb összegű pénzt a tanulók az iskolába nem hozhatnak. Az iskola a tanulók által hozott és őrizetlenül hagyott értékekért (pénz, ékszer, mobiltelefon, stb.) felelősséget nem vállal.
- Tilos az iskolában alkohol és drog bármiféle egészséget károsító anyag, szer tartása, fogyasztása, árusítása, terjesztése - életkortól függetlenül.
- Tilos az iskola területére sérülést okozó, veszélyes tárgyat, tűzveszélyes anyagot, fegyvert, fegyvernek látszó, vagy annak minősülő tárgyat, mérget, más veszélyes anyagot, vagy eszközt, továbbá egészségügyileg indokolatlanul gyógyszert, háziállatot behozni.
- Tilos a rágógumi illetve a héjas magvak (napraforgó, tökmag, pisztácia, mogyoró) fogyasztása az intézményben.

3.12 Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

- A tanulók az iskolaorvosi feladatokat ellátó iskolaorvos, fogorvos és védőnő beosztása alapján vesznek részt a különböző orvosi vizsgálatokon. A szűrővizsgálatok idejére az intézmény nevelői felügyeletet biztosítanak.
- Az orvosi beavatkozásokról a szülőket az intézmény értesíti. Abban az esetben, ha a szülők nem járulnak hozzá az egészségügyi vizsgálathoz, beavatkozáshoz (pl.: iskolafogászat), az intézményt döntésükről írásban értesítik.
- A gyermek részére otthonról beküldött gyógyszert beadni tilos! (kivétel az asztma (pipa), lázgörcs esetén, vagy ha a szülő írásban nyilatkozik).
- Baleset esetén a kisebb sérülést haladéktalanul el kell látni, súlyosabb esetben a gyermeket orvoshoz kell vinni és a szülőket értesíteni.
- Élősködők által okozott fertőzés esetén (tetű, rüh), csak abban az esetben mehet újra iskolába a gyermek, ha állapota igazoltan fertőzésmentes.
- Az intézményben történő megbetegedés, rosszullet esetén a szülőt/gondviselőt azonnal értesíteni kell, a pedagógusnak addig gondoskodnia kell az elkülönítésről, szükség esetén az orvos értesítéséről.

3.13 Az osztályozó vizsgára jelentkezés módja, határideje, tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

Az osztályozó vizsgára jelentkezés május 30-ig történik az intézményvezetőnél.
Tervezett ideje: június 8-a.

4. Az osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

4.1 Követelmények 1. évfolyam

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM

A tanuló képes legyen

- Szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- a tanult memoriterek elmondására;
- magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok – a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő hangos olvasásra;
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.
- szavak, rövid mondatok leírására diktálás után;
- a leírt nyelvi anyag fölolvadására, javítására összehasonlítással.

Memoriterek tanulása:

- 2-3 mondóka/ soroló/ találós kérdés -Weöres Sándor: Vásár (részletek)
- Károlyi Amy: Játék-szavak
- Lévy József: Hintadal
- Jókai Mór: Ültess fát! Népköltés: Ágon ugrált a veréb 2 szabadon választott vers

MATEMATIKA:

- Számok olvasása, írása 20-as számkörben.
- Számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).
- Hozzátevés, elvétel megfogalmazása szóban, lejegyzése művelettel.
- Összeadás, kivonás, bontás, pótlás 20-as számkörben.
- Összefüggések: több, kevesebb, egyenlő megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása.
- Nyitott mondatok megoldása
- Szabályjátékok megoldása
- Méter, deciméter, liter, deciliter mennyiségek értelmezése
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása, válasz megfogalmazása.
- Síkbeli alakzatok megkülönböztetése, alak megnevezése, csoportosítása (logikai készlet).

TERMÉSZETISMERET:

Képességeinek megfelelően első osztály végén a tanuló:

- tájékozódjon jól saját testén, tudja megnevezni főbb testrészeit.
- ismerje az egészséges életmód főbb jellemzőit
- ismerje a betegségek leggyakoribb tüneteit
- tudja az irányokat helyesen használni.
- ismerje az iskola nevét, annak helységeit, s azokat rendeltetésszerűen használja.
- tudja elmondani saját lakcímét, szülei nevét.
- ismerje a településfajtákat, azok jellemzőit
- ismerje a napszakokat, a hét napjait, a hónapok, évszakok nevét, azok sorrendjét.

- tudjon röviden beszámolni a napi időjárásról. – tudja megkülönböztetni az élő és az élettelen.
- ismerje fel a növények és az állatok legfontosabb részeit.

4.2 Követelmények 2. évfolyam

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM

A tanuló képes legyen

- ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására;
- szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására
- olvasmányok tartalmának elmondására önállóan
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására folyamatosságra, pontosságra törekedve. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;
- A mondat végét és a vesszőt érzékelteti.
- másfél oldal terjedelmű –életkorának megfelelő- szöveg megértésére néma olvasással
- az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen megfogalmazni,
- elmondani az olvasottak lényegét
- Szöveghűen mondja el a memoritereket.
- az ábécérend ismeretére, szavak betűrendbe sorolására
- hosszú magán- és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
- a hosszú hangok jelölésére írásban;
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében. 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot.
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz
- rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére, tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőké másolással.
- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát. Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Per-cenként 15-20 betűt ír.
- a j hang biztos jelölésére 20 – a tanulók által gyakran használt – szótőben;
- a mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására;
- a szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.

Memoriterek:

Mondókák, sorolók, találós kérdések, népdalok. Mesemondás.

Petőfi Sándor: Anyám tyúkja;

József Attila: Altató;

Szabó Lőrinc: Csiga-biga;

Weöres Sándor és Kányádi Sándor verseiből szabadon választott.

MATEMATIKA

- Számok helye a számegyenesen, nagyság szerinti sorrendje.
- A számok néhány tulajdonságának ismerete: adott szám jellemzése a megismert tulajdonságokkal.
- A számok közötti kapcsolatok felismerése.
- Biztos számfogalom a 100-as számkörben.

- Alapműveletek (összeadás, kivonás, szorzás, részekre osztás, bennfoglalás, maradékos osztás) értelmezése kirakással. Műveletek megoldása szóban.
- A kisegyszeregy biztonságos ismerete.
- A számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése.
- Tagok felcserélhetőségének, csoportthatóságának ismerete, felhasználása számolási feladatokban.
- Fordított műveletek alkalmazása.
- A számítások helyességének ellenőrzése, az eredmény értelmezése.
- A műveletek közötti kapcsolatok felismerése.
- A kapcsolatok kifejezése szóban.
- Állítások megfogalmazása tevékenységről, rajzról.
- Állítások igazságának megítélése.
- Nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá tevése.
- Nyitott mondat készítése ábráról.
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása:
- Lejegyzés (ábrázolás)
- Műveletek kijelölése
- Számolás
- Ellenőrzés
- Válasz megfogalmazása
- Adott szabályú sorozat folytatása.
- Sorozatok képzése.
- Testek létrehozása másolással megadott egyszerű feltétel szerint.
- Élek, csúcok, lapok felismerése, számbavétele a kocka és a téglatest esetében.
- Síkidomok létrehozása másolással, megadott egyszerű feltétel szerint.
- Csoportosítás, válogatás tulajdonságok szerint.
- Gyakorlati mérések a tanult egységekkel.
- A tanult szabványmértékegységek ismerete; használata.

TERMÉSZETISMERET

- Megfigyeléseiről, tapasztalatairól a tanuló tudjon szóban beszámolni !
- Tapasztalatait rögzítse! Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről!
- Ismert témakörben csoportosítson megadott szempont szerint!
- Legyen képes méréseket végezni, használja helyesen a tanult mértékegységeket!
- Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben!
- Nevezze meg az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
- Mutassa be a tanult élőlényeket, sorolja fel jellemző jegyeit!
- Tájékozódjon jól saját testén! Ismerje a fontosabb élelmiszercsoportokat, valamint ezek arányos fogyasztását egészsége érdekében!
- Fogadja el a másságot és a testi fogyatékos embereket!
- Ismerje és használja pontosan a helyet, helyzetet jelentő (előtte, mögötte, között, alatta, fölött, mellette) kifejezéseket!
- Nevezze meg otthona és az iskola között lévő legfőbb közlekedési veszélyforrásokat, ismerje azok elkerülésének módját!
- Ismerje lakóhelye főbb jellegzetességeit!
- Lakóhelye bemutatása néhány mondattal
- Ismertessen egyet a település hagyományai közül!

4.3 Követelmények 3. évfolyam

MAGYAR IRODALOM ÉS NYELVTAN

- egy oldal terjedelmű szépirodalmi, fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő szöveg néma olvasása
- a megértés bizonyítása szóbeli és írásbeli feladatok megoldásával
- megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket
- megnevezi a szereplőket, azonosítja a történet idejét, és helyszínét, cselekményelemek sorrendjét helyesen állapítja meg
- összefüggő beszámoló szövegről
- konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket
- ismert szöveg felkészülés utáni érthető, tagolt felolvasása
- hat-nyolc értelmes, összefüggő mondat írása megadott vagy választott témáról
- szabadon választott memoriterek szöveghű előadása
- a tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdése
- az időtartam helyes jelölése a begyakorolt esetekben
- egyszerű szavak elválasztása önállóan
- igék, főnevek, melléknevek felismerése és szófajának megnevezése
- toldalékos formájában, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat
- a többes szám kifejezésének a felismerése
- szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igeikötőket
- a j hang helyes jelölése a tanult szófajokban
- a korosztály szókincsében megtalálható, a kiejtésnek megfelelően írandó szavak helyes rögzítése
- a szöveg mondatokra tagolása, a mondatkezdés- és zárás helyes jelölése
- írásmunkák elvégzése olvashatóan, tetszetős formában, az íráshasználathoz szükséges tempóban
- az önálló írásbeli munkák javítása tanítói segédlettel

MATEMATIKA

- - adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése
- biztos számfogalom 1000-es számkörben
- számok írása, olvasása 1000-ig
- számok nagyságrendjének és helyiértékének biztos ismerete
- számok képzése, helyiérték szerinti bontása
- alapműveletek eljárásának alkalmazása szóban és írásban
- becslést, ellenőrzés eszközként használata
- egyszerű nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá
- nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése kis véges alaphalmazon behelyettesítéssel
- helyes műveleti sorrend több művelet esetén
- szöveges feladatok értelmezése, adatainak lejegyzése, megoldási terv készítése
- táblázat kiegészítése, kitöltése adott szabály alapján
- sorozat folytatása adott vagy felismert szabály alapján
- a gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és a mérőszám kapcsolatának megállapítása
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva
- szám és szöveges feladatok a tanult mérték egységekkel
- egyszerű geometriai alakzatok felismerése, néhány tulajdonságuk megnevezése

- síkidomok, testek előállításával tevékenységgel
- a biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján

TERMÉSZETISMERET:

- legyen képes a zöldterületen élő leggyakoribb élőlények felismerésére, jellemzésére, megnevezésére
- ismerje a növényi szervek feladatát
- tudja, hogy a növények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség
- nevezze meg az anyag halmazállapotait, azok néhány jellemzőjét
- olvassa le helyesen a hőmérőt
- közvetlen környezetéből nevezzen meg példákat a halmazállapot- változásra
- Használja helyesen az oldódás, olvadás szavakat
- Ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját
- tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot
- legyen képes tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton
- ismerje fel lakóhelyét, tudjon önállóan tájékozódni a település térképén
- állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat
- nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit, közlekedési eszközeit
- vegye észre, hogy a helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét

4.4 Követelmények 4. évfolyam

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM

- Érthető, helyesen tagolt, a magyar nyelv hangzástörvényeinek megfelelő beszéd a mindennapi kommunikációban.
- Előzetes felkészülés után kb. fél oldal terjedelmű szöveg pontos, a tartalmat kifejező felolvasása az élőbeszédet megközelítő tempóban és helyes hangjelzéssel.
- Az olvasott szöveg részekre tagolása után önálló vázlat írása. Ennek alapján tartalommondás a lényeges események kiemelésével és a megfelelő időrendi sorrend betartásával.
- Egy oldal terjedelmű, az életkornak megfelelő szöveg néma elolvasása után a szövegértés bizonyítására egyszerű és gondolkodást, következtetést igénylő feladatok megoldása.
- Legnagyobb költőink, íróink nevének és a tőlük olvasott művek címének, és azok témájának egymáshoz rendelése.
- Egy kortárs magyar költő szabadon választott versének elszavalása.(pl. Varró Dániel, Lackfi János)
- Az ábécérend ismerete, szavak betűrendbe sorolása megegyező kezdőbetűvel is.
- A magán-és mássalhangzók helyes időtartamának jelölése ismert szavakban.
- A j hang betűjelének helyes megválasztása ismert szavakban.
- A mondat és a tulajdonnevek tanult eseteinek nagybetűs kezdése.
- A múlt idő jelének helyes használata.
- Az igekötős igék helyesírása.
- Igeragozás, igemódok felismerése.
- A melléknév, a számnév fokozott alakjának helyes írásmódja, a keltezés többféle helyesírása.
- Szavak elválasztása.
- Szavak csoportosítása a tanult szófajok szerint.

- Egyalakú szótövek fölismerése, a tanult szófajok toldalékos alakjainak írása, a hangkapcsolati törvények helyes jelölése szóelemzés segítségével.
- A mondatfajták megnevezése, a mondatvégi írásjelek helyes alkalmazása.
- e-mail vagy sms szövegének megfogalmazása egy szabadon választott témáról.

MATEMATIKA :

- Biztos számfogalom tízezres számkörben.
- Számok helyi érték szerinti írása, olvasása.
- Számjegyek alaki és helyi értékének biztos ismerete.
- Számok képzése, bontása.
- A tizes, százaz, ezres számszomszédok meghatározása.
- Szóbeli műveletek értelmezése és megoldása tízezres számkörben (fejszámolás).
- Sorozat szabályának felismerése, sorozat folytatása.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában.
- Összefüggés felismerése a táblázat elemei között.
- Összetartozó elemek táblázatba rendezése.
- Írásbeli műveletek értelmezése és megoldása tízezres számkörben.
- A becslés, ellenőrzés eszközként való alkalmazása.
- A helyes műveleti sorrend ismerete és alkalmazása a négy alpművelet körében.
- A törtszám fogalmának értelmezése színezéssel rajzokon, törtek összehasonlítása.
- Egyszerű, összetett és fordított szövegezésű szöveges feladathoz tartozó számfeladat alkotása, és ezzel a szöveges feladat megoldása.
- Megoldási algoritmusok alkalmazása.
- Adott halmaz elemeinek szétválogatása megadott szempont szerint.
- Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése véges és végtelen alaphalmazon.
- Mérés szabvány egységekkel.
- Át-és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolva.
- Számítások a kerület és terület megállapítására.
- Geometriai tulajdonságok felismerése, alakzatok kiválasztása a felismert tulajdonság alapján.
- Alapvető pénzügyi fogalmak ismerete, megfelelő alkalmazása szóban és írásban: bevétel, kiadás, törlesztés, kölcsön, haszon.
- Egyszerű rajzolóprogram segítségével játékos feladatok megoldása számítógépen.

TERMÉSZETISMERET:

- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak a fő jellemzőit.
- Mutasson be egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhely környezetéből, ismerje az életükhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Ismerje a domborzati elemek jelölését a térképen. Találja meg lakóhelyét, valamint az ország nagy tájegységeit, nagy tavait és folyóit Magyarország domborzati térképén.
- Mutassa be a lakóhelyéhez közeli kirándulóhelyek egyikét.
- Tudjon irányokat meghatározni fő világtájak segítségével, tájékozódni iránytűvel.
- Ismerje a következő fogalmakat: Föld mágneses tere, mágneses vonzás, taszítás.
- Mondjon példát hang- és fényjelenségekre.
- Ismerje a víz körforgását a természetben.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Ismerje fel a betegségi tüneteket, tudja alkalmazni a fertőzések megelőzésének módjait.
- Sorolja fel a gyógyítást végző szakembereket, ismerje a mentősök munkáját.
- Tudja, hogyan őrizheti meg egészségét, és mi veszélyezteti azt leginkább.

- Ismerje az egészséges életmód (táplálkozás, aktív és passzív pihenés, öltözködés, személyes higiéné, rendszeres testmozgás, lelki egészség) lehetőségeit, a mozgásszegény életmód káros hatásait, a gyakori gyermekbetegségek (nátha, influenza, bárányhimlő) tüneteit.
- Ismerje az emberi életszakaszokat, a fejlődés, növekedés, öregedés folyamatát.
- Nevezzen meg veszélyhelyzeteket járművel való közlekedés, kerékpározás közben.
- Nevezzen meg a környezetéből környezetszennyező forrásokat, ismerje azok egészség károsító hatásait.
- Ismerje a környezettudatosság, a tudatos fogyasztói viselkedés, a takarékoskodás, a komposztálás lehetőségeit, megvalósításuk módjait.
- Ismerje a szerves hulladékok csoportosítását a komposztálhatóság szerint. A megújuló és nem megújuló energiaforrásokat, az elektromos készülékek energiatakarékos üzemeltetésének lehetőségeit.
- Tudjon példát mondani saját életéből a papír, műanyag és fém újrahasznosítására.
- A tanuló legyen képes a tankönyvön kívül más ismerethordozókból a tananyaghoz kapcsolódó információkat gyűjteni.
- Rendelkezzen az életkorának megfelelő környezeti erkölccsel, társadalmi, természeti felelősséggel, együttműködő képességgel, a közös felelősségtudat alapjaival.

Wir 1. tankönyv szóanyaga a 2. Modulig

- a német ABC ismerete
- rövid bemutatkozás: név, származás
- kérdésekre adott rövid válasz
- tanórákhoz kapcsolódó alapvető szavak, utasítások
- színek
- számok 1-100-ig
- rövid memoriterek megtanulása: dalok, mondókák, párbeszéddek
- birtokos névmás (mein, dein)
- határozott/határozatlan névelő (der, die, das/ein, eine)
- helyhatározó szavak: in, bei
- tagadás: nicht/kein
- sein, haben használata

Szóbeli elvárások:

- Tudjon egyszerű kérdésekre rövid választ adni:
  - Wie heißt du?
  - Wie alt bist du?
  - Hast du Geschwister?
  - Wo wohnst du?
- Tudjon dolgokat számszerűsíteni
- Rövid mondókát képes legyen elmondani

4.5 Követelmények 5. évfolyam

MATEMATIKA

Tematikai egység/ tananyag	Követelmény
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Halmazok értelmezése és alkalmazása
	Egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; legalább; legfeljebb; nem; és; vagy; minden, van olyan helyes használata
2. Számtan, algebra Természetes számok	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása a milliós számkörben
	Összeadás, kivonás többjegyűvel, szorzás, osztás kétjegyűvel
Egész számok	Számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása
	Összeadás, kivonás az egész számok körében
	Ellentett, abszolút érték fogalma
Tört számok	A számok helyes leírása, számegyenesen
	Vegyes tört, közösleges tört fogalma
	Egyszerűsítés, bővítés
	Pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek szorzása, osztása egész számmal
Tizedes törtek	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása
	Tizedes törtek összeadása, kivonása.
	Tizedes törtek szorzása, osztása egész számmal
	Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel
	Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén
	Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel
3. Függvények, az analízis elemei Descartes- féle koordináta rendszer	Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben
	Konkrét pontok ábrázolása derékszögű koordináta rendszerben
	Pontok koordinátáinak leolvasása.
4. Geometria	Körző, vonalzó helyes használata .
	Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás. Ponthalmazok távolsága
	Adott tulajdonságú pontthalmazok rajzolása: háromszög, négyzet, téglalap, kör.
	Szögek fajtáinak felismerése, szög mérése.
	Háromszög, négyszög sokszög belső és külső szögeinek összege.

	Négyzet, téglalap tulajdonságainak ismerete, kerület, terület számítása.
	Mérés különböző egységekkel.
	Hosszúság, terület, térfogat, idő, tömeg mértékegységeinek ismerete, átváltásuk.
	Kocka, téglatest hálójára, felszíne, térfogata.
5. Statisztika, valószínűség	Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.
	Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép).
	Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.

MAGYAR IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani. Pl.:
  - Petőfi: János vitéz Az alföld
  - Egy estém otthon Arany: Családi kör
  - Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét, tudjon néhány adatot Molnár Ferencről.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz és egy olvasott regény történetét. A tankönyvben lévő mesék, mondák, mítoszok közül egy szabadon választottnak tudja elmondani a tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, mese (mesefajta), monda, mítosz, regény.
- Tanári segítséggel ismerje fel és nevezze meg ismert szövegekben a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés.
- Ismerje a népköltészeti és a műköltészeti alkotások jellemzőit.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):
  - Petőfi: János vitéz 1. fejezet
  - Az alföld (1-2. és utolsó 2 versszak)
  - La Fontaine: A róka és a holló
  - Arany: Családi kör (1-3. vsz.)
- Legyen képes 10-12 mondatos összefüggő szöveget alkotni /mese, levél, elbeszélés/

MAGYAR NYELV

HELYESÍRÁS:

- Írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót.

NYELVTANI ISMERETEK:

- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.
- Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása
- Ismerje a rövid és hosszú, mély és magas magánhangzókat.
- Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni.

- Tudja felsorolni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány és a szóelemzés elvét.
- Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Tudjon egyjelentésű és rokon értelmű szavakat gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentést a szavak között.
- Tudjon rövid köznyelvi szöveget alkotni, elbeszélést írni a mindennapi életről.

TÖRTÉNELEM:

1. Témakör: Óskor

Fogalmak: őskor, régészet, történelmi forrás, szakóca, ásóbot, eke, gyűjtögetés, vadászat, halászat, földművelés, állattenyésztés, kézművesség, termelés

Tanulói tevékenység:

Képek alapján történelmi források típusainak felismerése Samu, mint régészeti lelet jelentősége, lelőhelye Térképen megmutatni az ember vándorlásának irányait

2. Témakör: Ókori Kelet államai

Fogalmak: keresztény időszámítás, Kr. e., Kr. u., évtized, évszázad, öntözéses földművelés eszközei, csere, kereskedelem, falu, város, állam, birodalom, ókor

Tanulói tevékenység

Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína folyóinak ismerete
Egyiptom uralkodója, mi a hieroglifa, piramis Mezopotámia lakói, találmányaik, Hammurapi törvényei

3. Témakör: Az ókori Görögország (Hellász)

Fogalmak: mítosz, monda, arisztokraták, népgyűlés, démosz, demokrácia, polisz

Évszámok: Kr.e. 776, Kr.e. 490, Kr.e. 480

Tanulói tevékenység:

Ókori Hellász népcsoportjainak felsorolása
Olimpiai játékok, olimpiai versenyszámok
Athén és Spárta bemutatása
Görög-perzsa háborúk hadvezérei, helyszínei, eredményei

4. Témakör: Az ókori Róma

Fogalmak: királyság, köztársaság, provincia, szenátus, patríciusok, plebejusok, császárság

Évszámok: Kr.e. 753, 395, 476

Tanulói tevékenység:

Romulus és Remus történetének ismerete
Köztársaság tisztségviselői (consul, néptribunus, népgyűlés, szenátus) Pun háborúk eseményei
Császárok felsorolása
Pannónia ismertetése
Nyugatrómai Birodalom bukásának okai

NÉMET

Wir 1. tankönyv teljes szóanyaga

- rövid bemutatkozás: név, származás
- kérdésekre adott rövid válasz
- tanórákhoz kapcsolódó alapvető szavak, utasítások
- számok 1-100-ig

- Wie viel?
- Igék jelen idejű ragozása egyes és többes számban
- helyhatározó szavak
- tanszerek nevei
- étkezés
- óra ismerete
- birtokos névmások

Szóbeli elvárások:

- Tudja önmagát bemutatni
- Képes legyen lakásukat bemutatni
- Ismerje és használja a bővített mondatokat

TERMÉSZETISMERET

A tanuló:

- legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére,
- legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására,
- használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet
- ismerje a térkép ábrázolásmódja és a valóság közötti kapcsolatot,
- a térkép jelkulcsának használatával igazodjon el – elemi szinten – Magyarország domborzati-vízrajzi, közigazgatási és egyszerű tematikus térképein,
- ismerje az időjárási elemek területi, időbeli változásai közötti összefüggéseket,
- fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás,
- tudjon különbséget tenni az időjárás és az éghajlat között,
- ismerje hazánk éghajlatának jellemzőit,
- ismerje fel a legfontosabb felszínformákat a valóságban és a térképen,
- ismerje fel leírásból, jellemző álló- vagy mozgóképről hazánk nagytájait. Értse a felszínük kialakulásában résztvevő folyamatok egymásutánosságát, összhatását,
- tudjon példákat mondani a haza nagytájak természeti-, társadalmi-, környezeti értékeire,
- legyen képes felismerni, megnevezni és jellemezni az őszi és a tavaszi kertben megismert élőlényeket,
- ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait,
- tudja, hogy a kert élőlényei környezetükkel és egymással szoros kapcsolatban, kölcsönhatásban élnek,
- ismerje az ember természetformáló munkáját a kultúrnövények kialakulásának és az állatok házasításának folyamatában,
- ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát,
- ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit,
- rendelkezzen a növényi és állati termékek fogyasztásának elemi egészségügyi ismereteivel és gyakorlatával,
- sajátítsa el és használja a mindennapi életében a helyes fogyasztói magatartás ismereteit,
- törekedjen a kulturált és emberséges állattartás, valamint az állatvédelmi szabályok betartására,
- ismerje fel a környezetében tapasztalható környezetkárosító tevékenységeket, folyamatokat,
- értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is sokat tehet.
- tudjon példákat mondani a hazai nagytájak természeti-, társadalmi-, környezeti értékeire,
- ismerje fel a környezetében tapasztalható környezetkárosító tevékenységeket, folyamatokat. Értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is felelős,

– használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet és az önálló ismeretszerzés megismert technikáit.

ÉNEK

Jeles napok, ünnepek dallamai:

Államalapítás ünnepe – Szent István milleniumi éneke

Vörösmarty-Egressy: Szózat

Március 15-i dalok: Jól van dolga, Toborzó

Karácsonyi, új évi, farsangi, húsvéti köszöntők, a népszokások bemutatása, az ünnepkörök ismerete, meghatározása

Népzenei ismeretek: Hull a szilva Csillagok, csillagok

Erdő, erdő, de magos a teteje Erdő,
erdő, erdő

Megyen már a hajnalcsillag lefelé

Széles a Duna

Szépen úszik a vadkácsa a vízen

A szennai lipisen-laposon

Árpa is van, makk is van

Érik a szőlő

Megrakják a tüzet

Fekete föld termi a jó búzát Aki dudás akar lenni

Összegyültek, összegyültek az izsapi lányok A
csitári hegyek alatt

Én elmentem a vásárba fél pénzzel

Nem vagyok én senkinek se adósa

Felülről fúj az őszi szél

A régi és új stílusú népdalok sajátosságai, sorszerkezet megállapítása, kvintváltó és visszatérő szerkezet, formája, hangkészlete, hangsora, a parlando, rubato és tempo giusto előadásmód, a pentaton hangsor, az alkalmazkodó ritmus, a hétfokú dúr és moll hangsor, ereszkedő és kupolás dallamvonal, népzenei feldolgozások megismerése

Zeneirodalmi ismeretek:

Az őskor, az ókor zenéje, a középkori egyházi és világi zene, a reneszánsz zene jellemzői, Palestrina és Lassus bemutatása, a motetta, a madrigál, a homofón és polifón szerkesztésmód, a barokk kora és zenéje, Vivaldi, J.S. Bach, G. F. Handel, az oratórium, a kantáta, a preludium, a fuga, a szvit, a menüett, a versenymű, a rondó, daljáték

Hangszerismeret:

Magyar népi hangszerek: a duda, a tekerő, a citera, a cimbalom Klasszikus

hangszerek: a hegedű, a klarinét, a lant, a csembaló, az orgona

Ütőhangszerek: triangulum, kisdob, csörgődob, réztányér

Zeneelméleti ismeretek:

1 kereszt és 1 bé használata, szolmizációs hangok pentaton, dúr és moll hangsorokban, módosító jelek használata, módosított hangok, kis és nagy éles és nyújtott ritmus, szinkópa, zenei ábécé, oktáv, prím, kvint, kvárt hangközök, a tizenhatod ritmusérték, a kórusok fajtái és szólamai, tételek, betűkotta használata

4.6 Követelmények 6. évfolyam

MATEMATIKA

Tematikai egység/ tananyag	Követelmény
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Halmazok értelmezése és alkalmazása, halmazműveletek (metszet, unió, részhalmaz).
	Egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; legalább; legfeljebb; nem; és; vagy; minden, van olyan helyes használata.
	Allítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
	Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
	Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
	Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.
2. Számtan, algebra	
Természetes számok	Számok osztóinak, többszöröseinek felírása.
	Oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal)
	Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
Egész számok	Alapműveletek egész számokkal.
Racionális számok	Műveletek racionális számkörben.
	Reciprok fogalma.
	Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek.
Arányosság	Egyszerű arányos következtetések, egyenes arányosság.
	A százalék fogalmának ismerete, a százalékérték kiszámítása.
Egyenletek	Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással.
3. Függvények, az analízis elemei Descartes- féle koordináta rendszer	Descartes-féle derékszögű koordinátarendszer alkalmazása.
	Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk.
	Az egyenes arányosság grafikonja.
	Sorozatok folytatása adott szabály szerint.
4. Geometria	Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok.
	Húr, szelő, érintő.
	Alapszerkesztések.
	Szögmásolás, szögfelezés, nevezetes szögek. Téglalap, négyzet szerkesztése.

	Egyenlőszárú szárú háromszög és speciális négyszögek szerkesztése, egyszerűbb esetekben.
	Háromszögek fajtái szögek és oldalai szerint.
	A tengelyes tükrözés és tulajdonságai.
	Egyszerű alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztése.
	Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe.
	Térfogat és ürmérték.
	Kocka, téglatest, négyzetes oszlop felszíne és térfogata.
5. Statisztika, valószínűség	Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése
	Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép)
	Biztos, lehetetlen esemény.

MAGYAR IRODALOM

- Mondák (eredetmonda, történelmi monda, hősmonda, helyi monda; legenda)
- Arany János: Toldi
- Petőfi és Arany barátsága, episztola; a Toldi keletkezése
- A mű szerkezete, a főhős jellemzése, stílusa és verselése, az elbeszélő költemény fogalma. A cselekmény ismerete, epizód
- Népdalok és műdalok: a népdal fogalma, típusai; költői képek és alakzatok felismerése
- Balladák: a ballada fogalma és jellemzői; nép- és műballadák:
Kómíves Kelemen, Vörösmarty Mihály: Búvár Kund/ Szép Ilonka, Arany János: A walesi bárdok – rövid tartalom
- A történelmi regény: Gárdonyi Géza: Egri csillagok
  - a cselekmény ismertetése,
  - a főszereplők jellemzése,
  - a magyarok szerepének értékelése
- Versek a magyar múltból: J. Pannonius, Balassi, Csokonai – rövid életrajz, egy-egy versük rövid bemutatása
- Fogalmak: a reneszánsz, a felvilágosodás, allegória, epigramma
- Fazekas Mihály: Lúdas Matyi - tartalma
- Memoriterek: Arany: Toldi /Előhang, 1. ének-1-3. vsz., 3. ének – 7. vsz. /
A walesi bárdok /1-6. vsz./
J. Pannonius: Pannónia dicsérete
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

MAGYAR NYELVTAN

A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban tanult nyelvtani-kommunikációs ismeretekkel: Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótót és a toldalékokat, a helyesírási alapelveket. Alkalmazza helyesen a tanult kommunikációs, grammatikai s helyesírási szabályokat.

A tanuló legyen képes az alábbi ismeretek elsajátítására:

Kommunikáció:

A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelei szóban és írásban: a nem nyelvi jelek tudatos használata a különféle közléshelyzetekben.

Szövegtípusok alkotása: élménybeszámoló, ismeretterjesztő szövegek; elbeszélés, leírás, jellemzés / 10-12 mondat/

Nyelvtani ismeretek:

Nagyobb szófaji csoportok és főbb sajátosságaik megnevezése.

Az ige: fajtái, alakja (képzés, jelezés, ragozás), a főnév: fajtái, köznévszót és tulajdonnévszót, alakja (képzés, jelezés, ragozás), tulajdonnevek melléknévi alakjai, a melléknév: fokozása, ragozása, a számnév: fajtái, alakja (képzés, jelezés, ragozás), a határozószó fajtái, a névmások fajtái, alaki viselkedése, szövegbeli szerepe, az igenevek fajtái, alaki viselkedése, a viszonyítók fajtái, a mondatszók típusai, helyes használatuk szóbeli és írásbeli közlésekben. Helyesírás:

Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben

A fentebb említett szófajokhoz kapcsolódó helyesírási tudnivalók.

Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.

TÖRTÉNELEM:

Témakör: Képek a középkori Európa történetéből

Fogalmak: középkor, földbirtok, hűbérúr, hűbéres, hűbéri lánc, vár, feudalizmus, falu, jobbágy, uradalom, lovag, keresztes hadjárat, majorság, jobbágytelek, robot, terményadó, tized, két- és háromnyomásos gazdálkodás, szent, legenda, ereklye, szerzetesrend, bencés, ferences, eretnek ugar, nehézeke, önellátó gazdálkodás, árutermelés és pénzgazdálkodás iszlám, Allah, Korán polgár, kiváltság, városi kiváltságok, vám, céh

Évszámok: 622., 800. **Tanulói tevékenység:** Nagy Károly birodalma Arab hódítás és iszlám

A középkori vár

A középkori földbirtok (majorság, jobbágytelek, közös használatú területek), jobbágyok terhei

A középkori egyház bemutatása

Lovagi erények, lovagi torna

Témakör: Magyarország az Árpádok idején

Fogalmak: jurta, kengyel, szablya, kalandozás, vármegye, tized, ispán, pogány, nemes, kancellária, oklevél, tatárok, kunok

Évszámok: 896, 895-900, 955, 1000. december 25., 1222, 1241-1242, 1301

Tanulói tevékenység

Kalandozó hadjáratok célja, sikerének, végének okai

Szent István vármegye szervező tevékenysége

Szent István egyházszerző tevékenysége Árpád-kori

lakóhely bemutatása a skanzen alapján Szent László és

Könyves Kálmán törvényei

IV. Béla tevékenysége a tatárjárás előtt, után

Témakör: Virágzó középkor Magyarországon

Fogalmak: bandérium, harmincadvám, kapuadó, kilenced, aranyforint, báró, ősiség, úriszék, végvár, husziták, polgármester, bíró, vajda, kormányzó, fekete sereg, füstpénz, zsellér, nádor, corvinák.

Évszámok: 1335, 1351, 1456, 1514, 1526

Tanulói tevékenység:

I. Károly uralkodása, adói Nagy

Lajos törvényei

Hunyadi János harcai a törökkel
Nándorfehérvári diadal Hunyadi
Mátyás uralkodása Mohácsi csata

NÉMET

Wir 2. tankönyv szóanyaga a 6. Modulig

- számok 1000-ig
- egyszerűbb mondatokban főnevek és melléknevek használata
- iskolában elhangzó utasítások
- birtokos szerkezet
- előljáró szavak használata: in, bei, um, am
- igék, főnevek többes száma
- tantárgyak, napok kifejezésidő kifejezése, óra ismerete
- segédigék használat: können, müssen, wollen, sollen
- hobbi
- főnevek alanyesete, tárgy esete

Szóbeli elvárások:

- Tudjon bemutatkozni: név, család, hobby, barátok, életkor
- Tudja bemutatni lakókörnyezetét: lakás, ház, szoba
- Tudjon beszélni iskolai tantárgyakról
- Tudjon egyszerű, a bemutatkozáshoz kapcsolódó szituációt bemutatni

TERMÉSZETISMERET

A tanuló:

- használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet,
- ismerje fel, értse, és tudja példákkal bizonyítani az élő és élettelen világ oksági összefüggéseit,
- tudjon tájékozódni a Földön: a kontinensek, óceánok egymáshoz viszonyított helyzetének meghatározásával, valamint a földrajzi fókuszokat segítségével,
- helyezze el Magyarországot Európában és a mérsékelt éghajlati övezetben,
- ismerje a Föld gömb alakja és az éghajlati övezetek kialakulása közötti oksági összefüggést,
- tudja megmagyarázni a Föld tengely körüli forgásával a nappalok és éjszakák váltakozását,
- ismerje fel a Föld Nap körüli keringése (tengelyferdesége) és az évszakok kialakulása közötti összefüggést,
- tudjon példákat mondani a földfelszín kialakulásában, a talaj keletkezésében résztvevő folyamatokra, ismerje fel egymásutániságukat vagy egyidejűségüket,
- ismerje a felszín, az éghajlat és a folyók jellemzői közötti összefüggéseket,
- ismertesse a víz körforgásának, a külső vizek munkájának folyamatait,
- válasszon ki jellemzői alapján néhány könnyen felismerhető kőzetet,
- ismerje a hazai életközösségek területi elhelyezkedését, az élőhelyek környezeti tényezőit, életfeltételeit,
- ismerje fel, nevezze meg, és a megismerési algoritmusok segítségével tudja jellemezni hazánk életközösségeinek élőlényeit,
- ismerje az élőlények egymás közötti kapcsolatait, az életközösségben betöltött szerepét,
- értse és tudja példákkal bizonyítani az élőlények igénye és előfordulása; környezete, szervezete és életmódja, a szervek felépítése és működése közötti ok-okozati összefüggéseket,
- legyen képes az életközösségek élőlényeit a megismert rendszertani kategóriákba besorolni,
- tudjon egyszerű táplálékláncokat összeállítani,
- tudatosuljon benne a megismert élőhelyek és élőlények veszélyeztetettsége,
- ismerje a nemzeti parkok értékmegőrző szerepét és legjellemzőbb természeti kincseit,
- lássa a természet védelmének fontosságát,

- rendelkezzen környezettudatos szemlélettel és magatartással,
- ismerje és becsülje hazánk tudósainak életét, munkásságát.

Topográfiai fogalmak:

Adriai-tenger, Afrika, Atlanti-óceán, Ausztrália, Antarktisz, Amerika, Ázsia, Csendes-óceán, Eurázsia, Európa, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Indiai-óceán, Jeges-tenger, Kaszpi-tenger.

Alpok, Badacsony, Etna, Kárpátok, Pó-síkság, Román-alföld, Urál, Vezúv.

Burgenland, Erdély, Észak-, Nyugat-, Dél-, Kelet- és Közép-Európa, Felvidék, Kárpátalja, Vajdaság. Baktérítő, Déli-sark, déli-sarkkör, Egyenlítő, Északi-sark, északi-sarkkör, Ráktérítő.

Aggteleki-karszt, Alföld, Alpokalja, Ausztria, Bakony, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hg., Bükk, Cserhát, Dunántúli-dombság, Dunántúli-khg., Duna-Tisza-köze, Dunazug-hegység, Északi-khg., Gellért-hegy, Hortobágy, Horvátország, János-hegy, Kárpát-medence, Kékes, Kisalföld, Kiskunság, Kőszegi-hg., Mátra, Mecsek, Mezőföld, Nagykunság, Pesti-síkság, Románia, Somogyi-dombság, Soproni-hg., Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hg., Vértes, Visegrádi-hg., Zalai-dombság, Zempléni-hg.

Balaton, Bodrog, Csepel-sziget, Dráva, Duna, Fertő tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mohácsi-sziget, Rába, Sajó, Sió, Szigetköz, Tihanyi-fsz., Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala,

Aggteleki N. P., Balaton-felvidéki N. P., Balatonfüred, Budapest, Debrecen, Eger, Fertő-Hanság N. P., Győr, Hortobágyi N. P., Kiskunsági N. P., Kőszeg, Miskolc, Órségi N. P., Pécs, Siófok, Sopron, Szeged, Veszprém.

FIZIKA

Jelek, mértékegységek:

Hőmérséklet

Idő

Hosszúság

Tömeg

Sűrűség

térfogat

Erő

Súly

Forgatónyomaték

Fogalmak, törvények:

Tömeg

Sűrűség

Erő

Súly

Newton I.

Newton III.

Jelenségek, kölcsönhatások, magyarázatok

Anyag szerkezete a különböző halmazállapotban

Részecskék mozgásának függése a hőmérséklettől

Termikus kölcsönhatás

Mozgásállapot-változás

Mechanikai kölcsönhatás

Gravitációs kölcsönhatás

Mágneses kölcsönhatás

Elektromos kölcsönhatás
Összefüggés a tömeg és a súly között
Súrlódási erő
Közegellenállási erő
Forgatónyomaték,
egyszerű gépek
Súlytalanság
Gyakorlati példák az egyes jelenségekre.

Feladatok:

Sűrűség kiszámítása, tömeg és térfogat számítása
Nevezetes erők ábrázolása,erő-ellenerő párok, egy testre ható erők
Forgatónyomaték

Mérések:

Hőmérséklet
Tömeg
Térfogat
Erő

ÉNEK

Jeles napok, ünnepek dallamai:

Kodály: Ének Szent István királyhoz

A jó lovas katonának

Huszárosra vágatom a hajamat

Karácsonyi, farsangi, húsvéti dalok, a szokások ismerete, bemutatása, a hozzájuk kapcsolódó dallamok megszólaltatása

Népzenei ismeretek:

Ősszel érik, babám

Ablakomba, ablakomba

Luca Panna megy a kútra

Fáj a fának, ha a fejsze bevágja

Minek nekem ez a sályi határ

Ez a kislány úgy éli világát

Édesanyám de sokszor kért a jóra

Zöld uborkát megcsípte a hideg dér

Haragszik a gazda

A Vidrócki híres nyája

Már Vidrócki emelgeti a bankót

Elmegyek, elmegyek

Madárka, madárka

A dallamok elemzése: sorszerkezete, dallamvonala, szerkezete, szótagszáma, hangkészlete, záróhangja, hangsora, előadásmódja, stílusrétege

Zeneirodalmi ismeretek:

Népdalfeldolgozás – Kodály: Mátrai képek, magyar történeti énekek, a históriás ének, Tinódi Lantos Sebestyén, a kuruc kor zenéje, a virágének, a klasszicizmus zenéje, J. Haydn,W. A. Mozart, L. van Beethoven, az opera, a szimfónia, a vonósnégyes, a szonáta, a variáció, a partitúra, teraszos dinamika

Hangszerismeret:

A szimfónikus zenekar hangszerei és hangszercsoportjai, a vonósnégyes, hárfa, a tárogató

Zeneelméleti ismeretek:

Váltakozó metrumú dallamok, a kánon, a 6/8-os lökétésű dallamok, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, a hármashangzat, előjegyzések, módosítások, fi és szi hang, a feloldójel, a triola

4.7 Követelmények 7. évfolyam

MATEMATIKA

Tematikai egység/ tananyag	követelmény	
Gondolkodási módszerek	Halmazok uniója, metszete és részhalmaz, komplementere	
	Logikai „és”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden”	
	Valószínűségszámítás - Hány féle sorrend lehetséges	
Egész számok	Prímszám, összetett szám, prímtenyezős felbontás	
	Legnagyobb közös osztó Legkisebb közös többszörös	
	Hatványozás, normál alak	
	Műveletek azonos alapú/kitevőjű hatványokkal (szorzás, osztás, hatvány hatványozása)	
	Százalék-, kamatszámítás	
	Racionális számok	Műveletek racionális számkörben
		Műveletek helyes sorrendje, zárójelhasználat
Algebrai kifejezések		Algebrai kifejezések, helyettesítési érték számítása (egytagú, - többtagú, -egynemű, -különnemű algebrai kifejezések)
	Műveletek algebrai kifejezésekkel (egytagú - szorzása/ osztása, kéttagú szorzása, összevonás, kiemelés)	
Függvények	Elsőfokú egyenletek megoldása és ellenőrzése	
	Egyenlőtlenségek megoldása és ellenőrzése	
	Sorozatok folytatása adott szabály szerint	
	Számtani sorozatok	
	Grafikonok leolvasása, ábrázolása	
	Lineáris függvények ábrázolása, leolvasása	

	Egyenletek grafikus megoldása
Geometria, mérés	Középpontos tükrözés, középpontos tükörképek szerkesztése
	Középpontos szimmetria
	Középpontos síkidomok, paralelogrammák, trapézok tulajdonságai
	Paralelogramma, trapéz, háromszög középvonala
	Egyállású, váltó, csúcs szögek felismerése
	Háromszögek és négyszögek szerkesztése
	Háromszögek és négyszögek belső és külső szögösszege
	Háromszög köré, és beírható körének középpontja
	Háromszög, négyszög, kör területe, kerülete
	Idő és tömeg mértékegységei
	Hengerek, hasábok felszíne, térfogata
Statisztika	Átlag, módusz, medián, relatív gyakoriság

MAGYAR IRODALOM

- A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, továbbá az olvasott művek tartalmáról szabatosan beszámolni.
- Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni.
- Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban tanult írókat, költőket irodalmi alkotásokat tudja felsorolni.
- Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat.
- Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán.
- Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella.
- Tudja a következő memoritereket: Himnusz, Szózat, Reszket a bokor, mert... + még két a tk.-ből szabadon választott Petőfi-verset.
- Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány: Jókai Mór: A kőszívű ember fiai cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket.

- Ismerje és tudja elmondani a következő két Mikszáth-novella cselekményét: Bede Anna tartozása, A néhai bárány.

Ismeretek az irodalomról

A lírai formanyelv vizsgálata (szókincs, a képiség eszközei).

Ismeretek az irodalmi élet legfőbb szereplőiről, fórumairól a reformkorban.

Beszámoló epikus művekről, tévéjátékokról, filmekről: a szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a szereplők, a főhős(ök), a mellékszereplők, a mű kezdete és befejezése bemutatásával; a szereplők önálló jellemzése.

Az olvasott művek legfontosabb ismerveinek megnevezése: szerző, műfaj, téma. Párhuzamok keresése a romantikus irodalom, zene és képzőművészeti alkotások között – más tárgyakban tanult ismeretek és önálló könyvtári gyűjtőmunka felhasználásával.

Olvasás, írott szöveg megértése

Kisebbs terjedelmű irodalmi művek, köznapi szövegek tartalmának önálló összefoglalása néma olvasás után. Ismert tartalmú szövegek tolmácsolása kifejező szövegmondással. Szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező művek szerkezetének, belső összefüggéseinek és jelentésének feltárása.

Szövegalkotás írásban

Véleménynyilvánítás a mindennapi élet megadott vagy választott témáiról: saját álláspont érvelő megfogalmazása, cáfolat és ellenvélemény kifejtése írásban.

MAGYAR NYELVTAN

- Rendelkezzen a tanuló a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő. Ismerje a névszók fogalmát. Tudja megkülönböztetni az egyszerű mondatot az összetettől, utóbbinál tudja bejelölni a tagmondatok határait
- Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit (tárgyas, jelzős, határozós), ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzásmódját, jelölését az ágrajzban). Fontos, hogy mindig teljes szószerkezetet elemezzon, tudja meghatározni a bővítmény alaptagját is.
- Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit, tudja őket helyesen egyeztetni.
- Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt, valamint a névszói-igei állítmányt.
- Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját, különböztesse meg a tárgy fajtáit.
- Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit. Ismerje a határozók kifejezőeszközeit.
- Ismerje fel a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját.
- Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit.
- Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos, értelmező.
Szövegalkotásnál használja is ezeket.

HELYESÍRÁS

Írása legyen olvasható és rendezett. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul. Szószerkezeteknél a különírást tudatosan alkalmazza, illetve az egybeírás háromféle okát ismerje /jelentésváltozás, nyelvtani jelöletlenség, hagyomány/. Tudja önállóan használni a Helyesírási szabályzatot.

TÖRTÉNELEM:

Témakör: Felvilágosodás és forradalom, ipari forradalom

Fogalmak: felvilágosodás, emberi jogok, hatalmi ágak, jogállam, forradalom, jakobinus terror, nemzet, diktatúra, ipari forradalom, mezőgazdasági forradalom, vetésforgó, gyáripar, vállalkozás, haszon, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, szabad verseny

Évszámok: 1776. július 4., 1789. július 14.,

Tanulói tevékenység

Felvilágosodás alakjainak bemutatása

Ipari forradalom találmányainak bemutatása, hozzá kapcsolódó fogalmak ismerete

Manufaktúra és gyár közötti különbségek ismerete

Francia forradalom szakaszainak ismerete

Amerikai függetlenségi háború jelentősége, Függetlenségi Nyilatkozat

Témakör: Hazánk a XVIII. Században

Fogalmak: betelepítés, bevándorlás, nemzetiség, úrbérrendezés, állandó hadsereg, államnyelv

Évszám: 1740-1780, 1780-1790

Tanulói tevékenység

III. Károly rendeleteinek ismertetése Mária Terézia rendeleteinek ismertetése

II. József rendeleteinek ismertetése

Magyar jakobinus mozgalom szervezője, társaságai, sorsa

Témakör: Reformkor, forradalom és szabadságharc

Fogalmak: országgyűlés, arisztokrácia, alsótábla, felsőtábla, nyelvújítás, reformkor, közteherviselés, örökváltság, zsellér, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, trónfosztás

Évszámok: 1830-1848, 1848. március 15., 1849. április 14., 1849. augusztus 13., 1849. október 6.

Tanulói tevékenység

A reformkor jelentős alakjainak felsorolása Gróf

Széchenyi István tevékenysége Kossuth Lajos tevékenysége

Reformkori országgyűlés felépítése 1848.

március 15-e eseményei

Áprilisi törvények (népképviselői országgyűlés, felelős magyar minisztérium miniszterelnöke, tagjai)

Függetlenségi Nyilatkozat helyszíne, időpontja, tartalma

A szabadságharc szakaszai, bukása, megtorlás (a jelentős események, személyek felsorolása a megfelelő szakaszhoz)

Témakör: Nemzetállamok, iparosodás

Fogalmak: polgárháború, rabszolga-felszabadítás, nemzetállam, monopólium, tőke kivétel, szocializmus, szociáldemokrácia, anarchizmus

Tanulói tevékenység:

Olasz egység, német egység ismertetése Polgárháború ismertetése az Egyesült Államokban

Témakör: A dualizmus kora

Fogalmak: önkényuralom, passzív ellenállás, dualizmus

Évszámok: 1867

Tanulói tevékenység: Az Osztrák-Magyar Monarchia létrejötte, működése, A kiegyezés jelentősége

Témakör: Az első világháború

Fogalmak: monopólium, gyarmat, antant, központi hatalmak, állóháború, villámháború, fegyverszünet

Évszámok: 1914-1918

Tanulói tevékenység:

Szembenálló katonai szövetségek

Az első világháború kirobbanásának oka és ürügye Főbb katonai események a keleti és nyugati fronton Hazánk szerepe

A háború lezárása

NÉMET

Wir 1. és 2. tankönyv teljes szövege

- személyek leírása, tulajdonságok
- megszólítások, üdvözlések, bemutatkozás, bemutatás
- jelen idő, múlt idő helyes használata
- felszólító mód egyes számban
- számok, sorszámnevek
- melléknév fokozása
- hónapok, jeles napok az évben
- állatok, tulajdonságaik
- főnevek többes száma
- meghívás
- előjáró szavak

Szóbeli elvárások:

- Tudjon bemutatkozni
- Legyen képes egy vásárlási szituáció bemutatására
- Tudjon egyszerű történetet múlt időben elmesélni (pl. nyári élmény)
- Legyen képes egyszerű szituációk lejátszására

BIOLÓGIA

A tanuló:

- ismerje az éghajlati övezetek, életközösségek földrajzi helyét, élő és élettelen környezeti tényezőit, kölcsönhatásait,
- legyen képes felismerni, megnevezni és a megismerési algoritmusok segítségével jellemezni a megismert fajokat,
- tudjon az egyes életközösségek fajaiból táplálkozási láncokat összeállítani,
- értse és tudja példákkal illusztrálni a környezet–szervezet–életmód oksági összefüggéseit,
- ismerje az életközösségek szerkezetét, változásait, kölcsönhatásait és anyagforgalmát,
- lássa az ökológiai rendszerek szabályozásában az élőlények közti kölcsönhatások meghatározó szerepét,
- ismerje az életközösségek bioszférában betöltött szerepét, lássa veszélyeztetettségét és védelmük fontosságát,
- tegyen meg mindent közvetlen környezetében a környezeti problémák csökkentése érdekében,
- lássa az élővilág szépségét, sokszínűségét és változékonyságát,
- értse az autotróf és heterotróf világ kapcsolatrendszerét és az anyagok körforgását,
- legyen képes példákkal bizonyítani az élőlények környezethez való alkalmazkodását, szerveik felépítésének és működésének összefüggéseit,

- ismerje az élőlények ivartalan-, és ivaros szaporodásának formáit, szerveit, az állatok és növények egyedfejlődésének főbb szakaszait és jellemzőit,
- vegye észre az élőlények testszerveződésében szerveik felépítésének és működésének fejlődésében az evolúció főbb állomásait,
- tudja a megismert élőlényeket besorolni a megfelelő rendszertani kategóriába.

FÖLDAJZ

A tanuló:

- ismerje a kontinensek fő természetföldrajzi vonásait. Tudja ezeket a fekvés, felszín, kialakulás és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni,
- tudja értelmezni az egyes földrészek, tájak, országok természeti és társadalmi jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait,
- ismerje a kontinensek, tipikus tájak és országok regionális sajátosságait, a közöttük lévő hasonlóságokat, különbségeket, kapcsolataik rendszerét,
- támassza alá példákkal a gazdasági élet jelenségeinek kölcsönhatásait,
- ismerjen a tanult térségben környezetkárosító folyamatokat, tevékenységeket és az elhárításukra (megelőzésükre) tett intézkedéseket,
- tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti- és tanári segítséggel az okfejtő térképolvasás szintjén,
- mutassa meg (jelölje be kontúrtérképen) a tanult topográfiai fogalmakat, kapcsolja hozzájuk jellemző földrajzi tartalmukat.

Fogalmak

passzát szél, tagolt partvonal, tagolatlan partvonal, népsűrűség, táblás vidék ősidő, óidő, középidő, Újidő harmadidőszak, újidő negyedidőszak

pusztuló magaspárt, kapás földművelés, ültetvényes gazdálkodás, farmgazdálkodás

monszun, óceáni éghajlat, nedves kontinentális éghajlat, száraz kontinentális éghajlat, tundra, tajga, egyenlítői éghajlat, mediterrán éghajlat

Az osztályozóvizsgán szükséges topográfiai fogalmak:

Eurázsiai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer

Afrika: Gibraltári-szoros, Guineai-öböl, Madagaszkár, Szezei-csatorna, Vörös-tenger, Atlasz, Dél-afrikai-magasföld, Etióp-, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró-csoport, Kongó-medence, Szahara, Szudán.

Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kairó, Kongó, Niger, Nílus, Száhel-övezet, Viktória-tó, Zambézi,

Tanganyika-tó.

Ausztrália, Óceánia, sarkvidékek: Antarktisz, Arktisz, Ausztrál-alföld, Murray, Nagy-Korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hg., Ny-ausztráliai-ösföld, Új-Guinea, Új-Zéland.

Ausztrál Államszövetség, Canberra, Melbourne, Sydney.

Amerika: Antillák, Észak-, Dél-, Közép-Amerika, Floridai-fsz., Golf-áramlás, Grönland, Hawaii-szigetek, Jeges-tenger, Kaliforniai-félsziget, Karib-szigetek, Labrador-félsziget, Latin-Amerika, Mexikói-öböl, Panama-csatorna. Amazonas-medence, Andok, Appalache-hegység, Brazil-felföld, Guyanai-hegyvidék, Kanadai-ösföld, Kordillerák, Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Parana-alföld, Patagónia, Préri, Sziklás-hegység. Amazonas, Colorado, Mississippi, Nagy-tavak, Parana, La Plata, Szent Lőrinc-folyó.

Amerikai Egyesült Államok: Alaszka, Washington, Chicago, New York, Houston, New Orleans, Los Angeles, San Francisco.

Argentína: Buenos Aires.

Kanada: Ottawa.

Kuba.

Venezuela.

Mexikó: Mexikóváros.

Brazília: Brazíliaváros, Sao Paulo, Rio de Janeiro.

Ázsia: É-, Belső-, K-, D-, DK-, DNY-Ázsia.

Arab-, Hindusztáni-, Indokínai-félsziget, Indonéz-szigetvilág, Fülöp-szigetek, Japán-szigetek, Japán-tenger, Jeges-tenger.

Kaszpi-tenger, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Maláj-félsziget, Perzsa-öböl.

Altáj, Arab-ősföld, Csomolungma, Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Himalája, Közép-szibériai-fennsík, Pamír, Tien-san, Urál.

Gobi, Hindusztáni-alföld, Kaszpi-mélyföld, Kínai-alföld, Mezopotámia-alföld, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Tibet.

Aral-tó, Jangce, Indus, Gangesz, Jenyiszej, Léna, Ob, Sárga-folyó, Tigris, Urál-folyó, Bajkál-tó. **India:** Új-Delhi, Calcutta, Mumbai; Indonézia, Irak: Bagdad; Irán, Izrael,

Japán: Tokió, Oszaka.

Kína: Peking, Sanghaj, Kanton, Hongkong.

Szaud-Arábia, Szingapúr, Tajvan, Thaiföld, Törökország: Ankara, Isztambul.

Európa: Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Adriai-tenger, Jeges-tenger, La Manche.

Appennini-félsziget, Balkán-félsziget, Boszporusz, Brit-szigetek, Ciprus, Észak-atlanti-áramlás, Izland, Kréta, Pireneusi-félsziget, Skandináv-félsziget, Szicília.

Alpok, Appenninek, Balkán-hg., Balti-ősföld, Bretagne, Dinári-hg., Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Kárpátok, Kárpát-medencevidék, Kaukázus, Mont Blanc, Német-középhegység, Pennine-hg., Pireneusok, Skandináv-hg., Urál, Vezúv.

Donyec-medence, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Kelet-európai-síkság, Mezeta, Lengyel-alföld, Londoni-medence, Párizsi-medence.

Dnyeper, Don, Duna, Elba, Ladoga-tó, Loire, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Temze, Urál folyó, Volga. Észak-, Nyugat-, Dél-, Kelet-Európa, Közép-Európa.

A fentiekén kívül, országoként:

Franciaország: Lotaringia, Párizs, Marseille, Le Havre, Lyon, Strasbourg. Görögország: Athén. Hollandia: Amszterdam, Hága, Rotterdam.

Horvátország: Dalmácia, Száva, Zágráb, Dubrovnik, Fiume (Rijeka).

Nagy-Britannia Egyesült Királyság: Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország, London, Birmingham, Glasgow, Manchester.

Norvégia: Oslo.

Olaszország: Róma, Genova, Milánó, Nápoly, Torino, Vatikán, Velence.

Oroszország: Moszkva, Murmanszk, Novoszibirszk, Szentpétervár, Volgográd.

Portugália: Lisszabon.

Spanyolország: Madrid, Barcelona.

Svédország: Stockholm, Göteborg.

Szerbia és Montenegro: Podgorica, Vajdaság, Belgrád, Szabadka, Újvidék.

Ukrajna: ÉK-i Kárpátok, Kárpátalja, Kijev, Csap, Munkács, Odessza, Ungvár, Vereckei-hágó.

FIZIKA

Jelek, mértékegységek:

Sebesség

Gyorsulás

Nyomás

Energia

Munka

Fajhő
Égéshő
Teljesítmény
Hatásfok

Jelenségek:

Egyene vonalú egyenletes mozgás
Egyenletesen változó mozgás Folyadékok nyomása
Gázok nyomása, zárt rendszer nyomása Felhajtóerő
Úszás, lebegés, lemerülés magyarázata erőkkel, sűrűséggel Hőterjedés módjai
Hőtágulás
Halmazállapot-változások energetikai magyarázata

Gyakorlati példák az egyes jelenségekre.

Fogalmak, törvények:

Sebesség
Gyorsulás
Nyomás
Energia, energiafajták
Munkavégzés
Fajhő
Égéshő
Teljesítmény
Hatásfok Pascal törvénye
Archimédesz törvénye
Energia megmaradás

Feladatok:

Sebességgel kapcsolatos számítások
Nyomással kapcsolatos számítások
Teljesítménnyel kapcsolatos számítások
Hatásfok számítás
Belső energia kiszámítása

KÉMIA

Anyagok tulajdonságai
Halmazállapotok, halmazállapot változások
A levegő összetétele
Az égés és tűzoltás
A víz (természetes vizek, és szennyezése, biológiailag tiszta víz, kémiailag tiszta víz)
Oldatok összetétele, tömegszázalék számítás
Keverékek
Keverékek és oldatok szétválasztása
A víz alkotórészei, vízbontás
Az atom és elem jele (vegyjelek) Az atom felépítése
Elektronburok, elektronburok szerkezete
Periódusos rendszer (főcsoportszám, periódus szám és elektronszerkezet összefüggései)
Fémek és nemfémek jellemzése
Elemmolekulák (hidrogén, oxigén, klór, nitrogén molekula) szerkezeti és összegképlete, tulajdonságai

Vegyület molekulák (víz, szén-dioxid, hidrogén, klorid, ammónia) szerkezeti és összegképlete, tulajdonságai

Kémiai kötések (poláris, apoláris kovalens kötés, ionkötés)

Egyszerű kémiai egyenletek írása

Kémiai számítások

Redoxi folyamatok (oxidáció, redukció köznap és tágabb értelmezésben) Sav-bázis reakciók, kémhatás, pH skála, közömbösítés

ÉNEK

Népzenei ismeretek:

Az ürögi faluvégen

Által mennék én a Tiszán

Kiöntött a Tisza a partjára

Sárgul már a fügefafa levele

Gerencséri utca

Tisza partján mandulafa virágzik

Hej, halászok, halászok

Estét harangoznak a toronyba

Magos a rutafa

Hopp ide tisztán

A bolhási kertek alatt Sej,

verd meg Isten

Tiszán innen, Dunán túl

Hej, két tyúkom tavali

Szegény vagyok, szegénynek születtem

Erdők, völgyek, szűk ligetek

A dallamok megszólaltatása emlékezetből és elemzése az előző években tanult szempontok alapján

Zeneirodalmi ismeretek:

A romantika kora, a verbunkos zene, Erkel, Liszt, Wagner, Verdi, Schubert, Chopin,

Schumann, Mendelssohn, Brahms, Muszorgszkij, Csajkovszkij, Smetana, Dvorak, a szerenád, a nyitány, a mazurka, az etűd, a zongoraötös, a dal, az ária, a szimfónikus költemény, a programzene, a rapszódia, a ballada

Zeneelméleti ismeretek:

Dúr és moll hármashangzat, kis és nagy szextett, szekvencia, az előző években tanult zeneelméleti ismeretek további gyakorlása és elmélyítése

4.8 Követelmények 8. évfolyam

MATEMATIKA

Tematikai egység/ tananyag	követelmény
Gondolkodási módszerek	Halmazok uniója, metszete és részhalmaz, komplementere
	Logikai „és”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden”
	Valószínűségszámítás - Hány féle sorrend lehetséges
Racionális számok	Műveletek és helyes műveleti sorrend a teljes racionális számkörben
	Négyzetgyök fogalma táblázat használata
Algebrai kifejezések	Algebrai kifejezések, azonosságok, kiemelés, szorzattá alakítás, algebrai törtek
Egyenletek	Szöveges feladatok megoldása egyenlettel
Összefüggések, függvények, sorozatok	Másodfokú függvény, abszolút érték függvény, lineáris függvények
	Egyenletek grafikus megoldása
	Számtani és mértani sorozat
Geometria	Pitagorasz tétele, alkalmazása
	Gúla, kúp, testháló, felszín térfogat számítás
	Vektorok, eltolás, egybevágósági transzformációk, hasonlóságok
Valószínűség, statisztika	Átlag, grafikonok értelmezése, mennyi a valószínűsége

MAGYAR IRODALOM

- A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására.
- Tudja elmondani, hogy mit tanultunk irodalomból 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat. Legyen tisztában a Nyugat három jelentős írónemzedékével.
- Tudja az irodalmi műfajokat műnemek szerint elrendezni, ismerje a következő fogalmakat: líra, epika, dráma, dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda.
- Ismerje a következő költők életét vázlatosan, a tk.-ben lévő szöveg alapján: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós.
- A tanult írók-költők következő művének rövid elemzése:
  - Ady Endre: A föl-földobott kő
  - Móricz Zsigmond: Hét krajcár
  - Babits Mihály: Új leoninusok
  - Kosztolányi Dezső: A csengetyűsfű
  - Juhász Gyula: Anna örök
  - Tóth Árpád: Körúti hajnal
  - József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra, Curriculum vitae
  - Radnóti Miklós: Nem tudhatom, Razglednicák
- Ismerje a következő fogalmakat: szonett, leoninus, lélektani novella.
- Tudjon 3 idén tanult költeményt.
  - Ady Endre: A föl-földobott kő
  - József Attila: Tiszta szívvel
  - Radnóti Miklós: Nem tudhatom
- Ismerje Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig c. regényének tartalmát, ismerje a szereplők nevét, vagy ugyanígy Tamási Áron: Abel c. regényét.
- Fogalmazási ismeretek:
  - leírás
  - elbeszélés ismérvei
- 10-15 mondatos fogalmazás írása
  - Témalehetőség:
    - élmény írása (saját megélt történet alapján) vagy
    - tájleírás (Pl.: Itt élek én)

MAGYAR NYELVTAN

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
  - a nyelvi jelek rendszere
  - helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek
  - a kommunikáció típusai
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
  - az egyszerű mondat
  - a teljes, tagolt és tagolatlan mondat
  - hiányos mondat
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
  - főmondat és mellékmondat

- kötőszavak
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- ismerje fel a kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó és következtető mondatokat.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő. Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen (saját adatai)
  - Tulajdonnevek fajtáinak helyesírása
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Tudjon önéletrajzot és kérvényt írni tanári segítséggel.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.(tk. szövegei alapján)
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.
- Szövegértés
  - szöveg árfogó megértése
  - információ visszakeresése szövegből
  - szövegértelmezés
  - véleménynyilvánítás a szöveg tartalmáról
- Sajtóműfajokról minimális ismeret: riport, tudósítás

TÖRTÉNELEM:

Témakör: Egyetemes történelem a két világháború között

Fogalmak: baloldal, jobboldal, ezek irányzatai, gazdasági válság, New Deal, egypártrendszer, sztálinizmus, tervgazdálkodás, koncentrációs tábor, nemzeti szocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, kommunizmus

Évszámok: 1919, 1922, 1929-1933, 1933, 1936, 1938. márc., 1938. szept. 1939. márc., 1939. aug. 23.

Tanulói tevékenység:

Gazdasági világválság okai, megoldása az USA-ban A sztálini Szovjetunió ismertetése

A hitleri Németország ismertetése Müncheni négyhatalmi értekezlet Csehszlovákia feldarabolása

Témakör: Magyarország a két világháború között

Fogalmak: konszolidáció, konzervatív, liberális, kommunisták, nyilasok, revízió, **Évszámok:** 1918. október 30-31., 1918. november 16., 1919. márc. 21., 1920. június 4. **Tanulói tevékenységek:**

Őszirózsás forradalom ismertetése

Tanácsköztársaság szervezetei, feladatai

A trianoni békeszerződés időpontja, tartalma, következményei A bethleni konszolidáció ismertetése (1921-1931)

Gömbös Gyula bel-és külpolitikája (1932-36) Oktatáspolitikája ismertetése (Klebelsberg Kunó)

Témakör: A második világháború

Fogalmak: totális háború, hadigazdaság, gettó, deportálás, munkaszolgálat, holokauszt, háborús bűnös

Évszámok: 1939. szeptember 1., 1939. szeptember 1- 1945. szeptember 2., 1941. június 22., 1941. június 27., 1941. december 7., 1943. február, 1944. március 19., 1944. június 6. 1944. okt. 15. ,1945. május 8.,

Tanulói tevékenység:

A világháború menetének ismertetése a következő szakaszokban:

1939-1941, 1942-1943, 1944-1945

Értekezletek: Teherán, Jalta, Potsdam (résztevők, tartalom)

Magyarország területi gyarapodásai a két világháború között, a világháború alatt
Holokauszt

Nevek: Sztálin Churchill, Roosevel, Rommel, Montgomery, Mussolini

Teleki Pál, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc

Témakör: Globalizálódó világ (Egyetemes és magyar történelem)

Fogalmak: hidegháború, vasfüggöny, fegyverkezési verseny, enyhülés, globalizáció, népesedésrobbanás, fogyasztói társadalom, környezetkárosítás földosztás→ államosítás, pártállami diktatúra, kitelepítés, ÁVH, kollektivizálás, rendszerváltozás

Évszámok: 1948, 1949, 1955, 1956. október 23-november 4.,1989

Tanulói tevékenységek: ENSZ feladata, felépítése Hidegháború kezdete, vége

Szovjet típusú gazdaságok, országok felsorolása KGST, Közös Piac, NATO, Varsói szerződés létrejötte

Magyarország a II. világháború után: a szovjet megszállás következménye → kommunista vezetés kerül hatalomra – Rákosi-korszak – személyi kultusz bemutatása (1948-1950)

1956-os forradalom és szabadságharc okai, főbb eseményei, eredménye, következményei A rendszerváltás okai

NÉMET

Wir 1. és 2. tankönyv teljes szóanyaga ill. a Wir 3. tankönyv a 2. Modulig

- időjárás, ehhez az „es” személyes névmás helyes használata
- öltözködés
- a határozatlan névelő alany és tárgyese
- melléknév ragozása, fokozása
- hasonlító szerkezetek használata alap- és középfokban
- határozott névelők részes esete
- felszólító mód kifejezése egyes és többes számban
- összetett múlt képzése „haben/sein” segédigével
- igeragozás egyes és többes számban
- főnevek többes száma

Szóbeli elvárások:

- Tudjon bemutatkozni és bemutatni a családját, barátait
- Tudjon mesélni a nyári élményeiről
- Tudjon mesélni jövőbeni terveiről
- Tudja elmesélni egy napjának beosztását
- Legyen képes hosszabb, bővített mondatokat használni
- Tudjon képleírást adni az eddig tanult szókészlet alapján

BIOLÓGIA

A tanuló:

- ismerje az emberi test szerveződését, szervrendszereinek felépítését és működését,
- tudja használni a megismerési algoritmusokat a szervek jellemzésénél,
- ismerje és gyakorolja a mindennapokban a bőrápolás tudni és tennivalóit,
- lássa az aktív mozgás egészség meghatározó szerepét.
- ismerje az élelmiszerek, ételek táplálkozásbiológiai értékét, tudja használni a kalóriatáblázatot,

- gyakorolja a mindennapi életben az egészséges táplálkozás és légzés szokásrendszerét,
- értse az érzékszervek működését, sajátítsa el védelmük tudni és tennivalóit,
- ismerje a nemi szervek kamaszkori változásait és a korán kezdett nemi élet veszélyeit,
- lássa a nemi betegségek, az AIDS terjedésének veszélyét és következményeit,
- ismerje a fogamzásgátlás formáit, az abortusz egészségi veszélyeit,
- legyen képes az élvezeti szerek és a drogok kipróbálásának és használatának elutasítására,
- ismerje fel a szervezetében bekövetkező elváltozásokat, az orvoshoz fordulás
- szükségességét és az orvosi utasítások betartásának fontosságát,
- sajátítsa el a betegápolás és elsősegélynyújtás elemi ismereteit

FÖLDAJZ

A tanuló:

- ismerje Közép-Európa regionális sajátosságait; a Kárpát-medencevidék tipikus tájait és Magyarország fő természeti-, társadalmi-, gazdasági jellemzőit, jelenségeit, folyamatait és összefüggéseit,
- tudja értelmezni és példákkal alátámasztani a kontinensrész sajátos gazdasági fejlődésének meghatározó összetevőit; a történelmi és a politikai változások, a történelmi hagyományok szerepét a társadalmi-gazdasági életben,
- támassza alá példákkal az eltérő életfeltételeket és életmódokat, a társadalom tájformáló szerepét Közép-Európában, illetve a Kárpát-medencében,
- tudja összehasonlítani és indokolni Közép-Európa országainak fejlettségét,
- értse az együttműködés szükségességét a régió és az Európai Unió tagállamai között,
- ismerje a térség környezeti állapotát károsító folyamatokat, tevékenységeket, s tudjon példákat mondani a megelőzés, az elhárítás lehetőségeire,
- indokolja az összefogás szükségességét hazánk és a közép-európai országok között; bizonyítsa példákkal sokoldalú kapcsolataikat, kötődésüket, egymásra utaltságukat társadalmi-, gazdasági-, környezetvédelmi kérdésekben,
- ismerje a régió népeinek, nemzetiségeinek, különféle társadalmi csoportjainak jellegzetességeit, értékeit, hagyományait,
- ismerje hazánk társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, integrációs törekvéseit, nemzetközi kapcsolatait,
- használja a térképet információszerzésre a szemléleti és a logikai térképolvasás szintjén egyaránt,
- tudja megmutatni térképen, bejelölni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat és kapcsolja hozzájuk a jellemző földrajzi tartalmakat,
- ábrázolja ismereteit rajzokkal, térképábrázolások kiegészítésével, készítésével.

Az osztályozóvizsgálathoz szükséges topográfiai fogalmak országonként:

Németország: Germán-alföld, Német-középhegység, Rajna, Sváb–Bajor-medence, Duna, Elba, Rajna–Majna–Duna vízi út.

Berlin, Bréma, Duisburg, Frankfurt, Hamburg, Köln, Lipcse, München, Ruhr-vidék, Stuttgart.

Lengyelország: Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Visztula, Odera, Varsó, Gdańsk, Krakkó, Szilézia.

Csehország: Cseh-medence, Érc-hegység, Morva-medence, Szudéták, Elba, Moldva. Prága, Brno, Karlovy Vary, Plzeň, Ostrava.

Ausztria: Bécsi-medence, Grazi-medence, Keleti-Alpok, Duna, Bécs, Burgenland, Graz, Linz, Salzburg.

Horvátország: Dinári-hg., Száva, Ljubjana, Eszék.

Svájc: Bern, Genf.

Szlovákia: Északnyugati-Kárpátok, Csallóköz, Magas-Tátra, Szlovák-érchegység, Duna, Vág, Pozsony, Kassa, Révkomárom.

Szlovénia: Keleti-Alpok, Karszt, Száva, Ljubjana.

Románia: Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Hargita, Kazán-szoros, Keleti-, Déli-Kárpátok, Moldova, Román-alföld, Duna, Körös, Maros, Olt, Szamos, Gyilkos-tó.

Bukarest, Arad, Brassó, Constanța, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Ploiești, Székelyföld, Székelyudvarhely, Temesvár.

Magyarország: Balaton, Bodrog, Csepel-sziget, Dráva, Duna, Dunántúl, Dunakanyar, Fertő tó, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kárpát-medence, Kelet-Közép-Európa, Keleti-főcsatorna, Kis-Balaton, Körös, Margit-sziget, Maros, Mohácsi-sziget, Mura, Nyugati-főcsatorna, Rába, Sajó, Sió, Szamos, Szentendrei-sziget, Szigetköz, Tihanyi-fsz., Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Visegrádi-szoros, Zagyva, Zala.

Alföld: Tiszántúl, Duna–Tisza-köze, Mezőföld, Mátraalja, Bükkalja.

Bodrogköz, Dráva-melléke, Duna–Dráva N. P., Hajdúság, Hortobágy, Hortobágyi N. P., Jászság, Kiskunság, Kiskunsági N. P., Körös–Maros N. P., Körösök-vidéke, Maros–Körös-köze, Nagykanizsa, Nyírség, Pesti-síkság, Sárköz, Solti-síkság, Szatmári-síkság.

Algyő, Baja, Békéscsaba, Cegléd, Debrecen, Dunaújváros, Gyula, Hajdúszoboszló, Hódmezővásárhely, Jászberény, Kecskemét, Makó, Mohács, Nyíregyháza, Martfű, Orosháza, Paks, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Tiszaújváros, Százhalombatta, Törökszentmiklós.

Kisalföld: Győri-medence, Mosoni-síkság, Rábaköz, Marcal-medence, Ság, Somló, Hanság, Kis-Duna, Mosoni-Duna, Marcal, Fertő-Hanság N. P.,

Ács, Esztergom, Győr, Hegyeshalom, Komárom, Látatlan, Mosonmagyaróvár, Nyergesújfalú, Pannonhalma, Petőháza, Répcelak.

Alpokalja: Nyugat-magyarországi-peremvidék, Göcsej, Kemeneshát, Kőszegi-hg., Őrség, Soproni-hg., Zalai-dombság, Zala.

Balf, Bük, Kőszeg, Nagykanizsa, Sárvár, Sopron, Szentgotthárd, Szombathely, Zalaegerszeg.

Dunántúli-dombság, Tolnai-dombság, Somogyi-dombság, Külső-Somogy, Belső-Somogy, Szekszárdi-dombság, Mecsek, Villányi-hg., Baranyai-dombság, Balaton.

Beremend, Kaposvár, Komló, Nagyatád, Nagykanizsa, Pécs, Siófok, Szekszárd, Szigetvár, Zalakaros, Őrségi N. P.

Dunántúli-középhegység: Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Balaton-felvidéki N. P., Budai-hg., Dunazug-hegység, Gerecse, Móri-árok, Pilis, Tapolcai-medence, Velencei-hg., Vértes.

Ajka, Balatonfüred, Dorog, Esztergom, Harkány, Hévíz, Keszthely, Pápa, Szentendre, Tata, Tatabánya, Tihany, Várpalota, Veszprém.

Északi-középhegység: Aggteleki-karszt, Baradla-barlang, Borsodi-medence, Börzsöny, Bükk, Bükk-fennsík, Cserhát, Hegyalja, Kékes, Mátra, Nógrádi-medence, Tokaj-Eperjesi-hg., Visegrádi-hg., Zempléni-hg., Aggteleki N. P., Bükki N. P., Balassagyarmat, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Hollókő, Hollóháza, Kazincbarcika, Miskolc, Ózd, Salgótarján, Sárospatak, Vác, Visonta, Visegrád, Záhony.

Budapest – Budapesti agglomeráció, Magyarország megyéi.

FIZIKA

Jelek, mértékegységek:

Töltés

Áramerősség

Feszültség

Ellenállás

Elektromos munka

Elektromos teljesítmény

Jelenségek, fogalmak:

Elektromos részecskék
Testek elektromos állapota
Elektromos áram
Feszültség
Soros, párhuzamos kapcsolás
Vezetékek ellenállása
Egyenáram hatásai
Elektromágneses indukció
Váltakozó áram és hatásai
Generátor
Transzformátor
Távvezeték rendszer
Fény tulajdonságai
Tükör képalkotása
Lencsék képakotása
Színek
Optikai eszközök

Törvények:

Ohm tv-e
Fényvisszaverődés törvénye
Fénytörés törvénye

Feladatok:

Számítások Ohm-törvénye alapján
Egyszerű áramkörök rajzolása
Többfogyasztós áramkörök rajzolása, számításos feladatok
Vezetékek ellenállásának kiszámítása
Elektromos munka, teljesítmény kiszámítása
Transzformátor számítási feladatok
Tükrök képalkotásának megrajzolása
Lencsék képalkotásának megrajzolása

KÉMIA

Az alábbi elemek előfordulása, előállítása, fizikai tulajdonságai, kémiai tulajdonságai felhasználása:

-hidrogén -klór -oxigén, ózon -kén -nitrogén
-foszfor -szén -szilícium -nátrium -kálcium -alumínium
-vas

Az alábbi vegyületek előfordulása, előállítása, fizikai tulajdonságai, kémiai tulajdonságai felhasználása:

-víz -sósav
-kén-dioxid -kénsav
-nitrogén-oxidok -salétromsav
-foszforsav
-szén-monoxid, szén-dioxid -szénsav
-nátrium-klorid, nátrium-hidroxid, nátrium-karbonát
-kálcium-karbonát, kalcium-oxid, kalcium-hidroxid, kalcium-szulfát

Alumínium és vas gyártás lényege, az acél

Energiaforrásaink

Tápanyagok
Építőanyagok
Műanyagok
Háztartási vegyszerek

ÉNEK

Az előző években elsajátított ismeretanyag ismétlése, visszaidézése a népzenei és a zeneirodalmi szemelvényekből, hosszabb zeneirodalmi idézetek meghallgatása.

Zeneirodalom:

A XX. század zenéje, zenei irányzatai, zeneszerzők életrajza, műveik, Debussy, Honegger, Sztravinszkij, Prokofjev, Orff, Britten, a korszak legjelentősebb magyar képviselői Bartók és Kodály mellett

Népzenei anyag kiegészítése:

Letörött a bécsi torony teteje

Erdő mellett estvéledtem

Októbernek, októbernek elsején

A citrusfa levelestől, ágastól

Elindultam szép hazámbul

Röpülj páva, röpülj

Énekeljünk, énekeljünk; a dallamok éneklése, dalsokrok éneklése, elemzés

5. MELLÉKLETEK

1. SZ. MELLÉKLET

Iskolai védő, óvó előírások

Védő, óvó előírások, amelyeket a tanulók egészsége, testi épsége védelmében az iskolában való tartózkodás során meg kell tartani

- A legfontosabb rendszabályok e körben a következők:
- A tanulókkal az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, az elvárt és tilos magatartásformákat a szorgalmi idő megkezdésekor, valamint szükség esetén (pl. osztálykirándulás) életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismertetni kell. Az ismertetés tényét a haladási naplóba, az első osztályfőnöki óra anyagaként piros színű tollal kell dokumentálni.
- Azoknál a tantárgyaknál, ahol a baleseti veszélyforrások fokozottabban fennállnak (technika, testnevelés, fizika, kémia, számítástechnika), a pedagógus köteles az első tanórán a tanulókat tájékoztatni a szaktárgy sajátosságaiból adódó veszélyhelyzetekről és azok megelőzési módjáról.
- A menekülési tervet és a rendkívüli esemény előfordulásakor a teendőket a veszélyhelyzeti cselekvési terv tartalmazza.
- Az iskola területén és közvetlen környékén, illetve a szervezett tanórán kívüli foglalkozásokon tudatmódosító szereket fogyasztani, valamint dohányozni szigorúan tilos.

A tanulókat érintő rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás formái, megszervezésükkel kapcsolatos eljárás:

- Az iskolaorvossal és az iskolai védőnővel a rendszeres kapcsolattartás – az SZMSZ-ben foglaltak alapján – az iskolavezetés feladata.
- Az iskolában a rendszeres egészségügyi felügyeletet az iskolaorvos és a védőnő biztosítja. Feladatuk a szűrővizsgálatok, orvosi vizsgálatok (súly-, magasság- és vérnyomásmérés, látás-, hallás- és ortopédiai vizsgálat), oltások előkészítése, valamint preventív jellegű előadások megszervezése különböző korcsoportok számára.
- A tanulók részvétele a vizsgálatokon kötelező.
- A vizsgálatokról előzetesen és az azok során felmerülő problémákról a szülők értesítést kapnak.
- A tanulók csoportos fogászati szűrővizsgálata és kezelése a területileg illetékes fogászati rendelőben évente, szorgalmi (tanítási) időben történik. A szűrővizsgálaton való részvételt, valamint annak ideje alatt a tanulók felügyeletét a nevelési-oktatási intézmény biztosítja.
- A szakorvosi vélemény figyelembevételével az iskolaorvos a tanulókat gyógytestnevelés foglalkozásokra utalhatja, amelyeken a részvétel kötelező.

Baleset-megelőzési előírások, baleset esetén teendő intézkedések

- Minden tanév alakuló nevelőtestületi ülésén a pedagógusokkal, első tanítási nap osztályfőnöki foglalkozásain a tanulókkal ismertetni kell az iskolai baleset- és tűzvédelem legfontosabb szabályait.

- Az iskola területén mindenki köteles úgy viselkedni, dolgozni és környezetét kialakítani, hogy senkit ne tegyen ki élet- vagy balesetveszélynek, ne okozzon balesetet.
- Minden tanulónak biztosítani kell a szünetekben való mozgási lehetőséget.
- Az öltözőkbe a tanulók csak az előző osztály távozása után mehetnek. A balesetek elkerülése érdekében az épületben szaladgálni, balesetveszélyes játékokat (labdázás, ugrókötelezés, gördeszkázás stb.) játszani, az udvaron a kerítésre, fára és a sporteszközökre mászni tilos.
- Az iskola udvarán kavicsokat, köveket dobálni, az ablakokon, a lépcsőházban bármit kidobni tilos.
- Az iskolában a jobbkéz szabály szerint kell közlekedni.
- Elektromos eszközöket a tanulók csak pedagógus vagy más iskolai alkalmazott engedélyével és felügyeletével használhatnak.
- A balesetet azonnal jelenteni kell a leggyorsabban elérhető pedagógusnak.
- A sérültet megfelelő ellátásban kell részesíteni, súlyosabb esetben a szakorvosi rendelőbe kell kíséni vagy mentőt hívni.
- A sérülés körülményeiről, a sérült ellátásáról az osztályfőnöknek vagy akadályoztatása esetén más érintett pedagógusnak a szülőt tájékoztatni kell.
- A tanulóbalet tényét, körülményeit jogszabályban foglaltaknak megfelelően jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

2. SZ. MELLÉKLET

Az iskolához tartozó létesítmények, helyiségek és eszközök használati rendje

A napközi és a tanulószobai foglalkozások rendje

A napközis és tanulószobai foglalkozások a tanórai foglalkozásokat követik.

A foglalkozások rendjét a napközis és tanulószobai foglalkozási terv rögzíti, melyet a tagintézmény vezető hagy jóvá.

A tanítási idő végeztével a napközis és tanulószobás, továbbá iskolaétkeztetésben részesülő tanulókat a felügyelő tanárok, fogadják, felügyelik a rendet az ebédlőben és az előterekben, továbbá az iskola és az ebédlő közötti úton. Utolsó tanóra, illetve foglalkozás után a pedagógusok a további foglalkozásokon részt nem vevő tanulókat hazaengedik. Az egyéb foglalkozásokra érkező tanulók jó idő esetén az első udvaron, rossz idő esetén a zsibongóban várják meg a foglalkozást tartó nevelőt. A napközis tanulók 16 órakor hagyják el az iskola épületét. Nevelői felügyelet nélkül az iskola épületében – sem a folyosókon, sem egyéb más helyiségekben – vagy az udvaron tanuló nem tartózkodhat.

A tehetséggondozó és a felzárkóztató foglalkozások rendje

A tehetséggondozásra, illetve a felzárkóztatásra szervezett foglalkozásokat a tanulók közül bárki igénybe veheti. Ezek időpontjait, helyét és a foglalkozásokat vezető tanárok nevét az iskola hirdetőtábláján minden tanév szeptemberében a tagintézmény vezető teszi közzé.

A számítógépterem használati rendje

A számítógépteremben a tanulók csak a pedagógus engedélyével és jelenlétében tartózkodhatnak. Az óra elején csak tanári utasításra szabad bekapcsolni a gépeket, és azonnal jelenteni kell az esetlegesen észlelt hibákat. A számítógépekre csak a foglalkozásokhoz szükséges állományok telepíthetők. Játékok telepítése és a magánjellelű internethasználat és saját adathordozók, egyéb hardver eszközök bevitele tilos. Az óra végén, a tanulói munka végeztével a megváltozott konfigurációs állományokat vissza kell állítani az eredeti állapotába. Használat során be kell tartani a vírusok elleni védekezés általános szabályait.

A hardver eszközöket szétszerelni, csatlakozókat eltávolítani nem szabad. A számítógépterembe ételt, italt bevinni, étkezni, inni szigorúan tilos, a foglalkozások során meg kell őrizni a gépterem rendjét és tisztaságát.

A számítógépterem használati rendjére vonatkozó rendszergazdai utasításokat mindenki köteles betartani.

A tornaterem használati rendje

A tornaterem tanítási időn kívül csak a testnevelő tanárok engedélyével és felügyeletével használhatók, kivételt képeznek ez alól a hivatalos bérlők.

E fejezet alkalmazásában testnevelő tanár alatt a testnevelés foglalkozást tartó osztálytanító, a testnevelés szaktárgyi órát tartó helyettesítő pedagógus.

A tanulók kötelesek a felszerelésüket, még alkalmankénti felmentés kérése esetén is magukkal hozni. A felmentett tanuló a testnevelő tanár által kijelölt helyen tartózkodik az óra teljes időtartama alatt, amennyiben ezt nem tartja be, igazolatlan órát kap. Az állandó felmentett, a

részlegesen felmentett, a gyógytornára utalt tanulók szeptember végéig felmentésükről az iskolaorvosi igazolást átadják a testnevelő tanárnak.

Esetenkénti felmentést a testnevelő tanár adhat szülői írásbeli kérésre vagy iskolaorvos javaslata alapján. Az állandó felmentéssel rendelkező tanulóknak nem kell jelen lenniük az órákon, ha az az első vagy az utolsó. A testnevelési órára érkező tanulók megvárják, amíg az előző osztály elhagyja az öltözőket, csak ezután vonulhatnak be. Becsöngetésig az öltözőben fegyelmezetten viselkedve várják a tanárt. Az öltözőt elhagyva lekapcsolják a villanyokat, és beteszik az öltözők ajtaját.

Pénzt és értéktárgyat a tanulók nem hagyhatnak az öltözőben. Ezek elzárásáról az óra előtti szünetben a testnevelő tanár gondoskodik. Az öltözők rendjéért és tisztaságáért a tanulók felelősek.

A tanulóknak ismerniük kell és be kell tartaniuk a balesetvédelmi, munkavédelmi előírásokat. Baleset esetén, a tanuló azonnal jelezze sérülését testnevelőjének.

Az ebédlő használatának rendje

Az ebédlőbe csak nevelői felügyelettel mehetnek a tanulók.

Étkezés előtt - az egészségvédelem érdekében – kezet kell mosni. Az ebédlőben a tanulók türelmesen álljanak sorban és legyenek udvariasak. Mindenkinek be kell tartani a kulturált étkezés szabályait, vigyáznia kell az asztal és az étkező tisztaságára, rendjére.

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

Az iskolában iskolaorvosi és védőnői szolgáltatás is van. A rendelések az orvosi szoba ajtaján kifüggesztett rendelési időben vehetők igénybe. A tanulók évenként egy alkalommal külön beosztás szerint fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton vesznek részt. Ennek időpontjáról a tanulókat és a szülőket az osztályfőnök értesíti. A vizsgálatokon való részvétel kötelező. A hiányzók egyénileg kötelesek a pótlásról gondoskodni.

Lakócsa, 2018. szeptember 3.

Kecskésné Varga Eleonóra
tagintézmény vezető

Jóváhagyási, véleményezési záradékok

A Drávamenti Körzeti Általános Iskola Lakócsai Tagiskolájának Pedagógiai Programját az iskola Szülői Szervezete véleményezte és egyhangúlag elfogadta.

Lakócsa, 2018. szeptember 11.

.....
Szülői Szervezet elnöke

A Drávamenti Körzeti Általános Iskola Lakócsai Tagiskolájának Pedagógiai Programját az iskola Diákönkormányzata véleményezte és egyhangúlag elfogadta.

Lakócsa, 2018. szeptember 11.

.....
az iskola DÖK vezetője

A Drávamenti Körzeti Általános Iskola Lakócsai Tagiskolájának Pedagógiai Programját az iskola nevelőtestülete véleményezte és egyhangúlag elfogadta.

Lakócsa, 2018. szeptember 11.

.....
Kecskésné Varga Eleonóra
tagintézmény vezető

A Kaposvári Tankerületi Központ a Drávamenti Körzeti Általános Iskola Lakócsai Tagiskolája intézmény fenntartója a Helyi értékelési szabályzat tartalmát jóváhagyja azzal, hogy a benne található többletkötelezettségek tekintetében egyéni kötelezettségvállalási igény benyújtása után dönt.

Dátum: .....

.....

Stickel Péter
tankerületi igazgató